મેહફીલે-દીલ-આરામ

અજાયબ પરીસ્તાન

જમાનેવાળા—સ. ... મેસર્સ—પાણીતળાવ—સુરત.

પ્રકાશક—ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર—નવાણતપુરા—સુરત.

૮ આના

૭૮૬

મેહ્ફીલે-દીલ-આરામ

—:યાને:—

ગઝલયે પરસ્તાન.

ઉમદા ગઝલ કવાલીઓસે ભરપુર

મજમુઆકર જમાનેવાલા.

બુકસેલર—ચુનીલાલ મગનલાલ શાહ

ઠે. રાણીતળાવ—સુરત.

છપવાકે ઇજહાર કીયા

બુકસેલર—જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસ પટેલ.

માલીક-ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર.

સલાબતપુરા—સુરત.

પહેલી બાર, ૧૦૦૦ સન ૧૯૨૪.

કીંમત સીર્ફ આઠ આના.

તૈયાર હય! શાયકીનો!! એક નજર ઈધર ભી!!!

કયા આપકો નાટકોકે ગાયનોકા શૌક હય?

—જો હોવે તો જરૂર ખરીદો.— ૧૧૬૪૧

ગુજરાતી ગાયન માળા.

જીસ્મે નામી નામી નાટકોકી મનપસંદ ચીજોકા

મજમુઆ કીયા ગયા હય

ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫, હરેક ભાગકી કીં. સીર્ફ છે આને

ડાક મહસુલ અલગ.

મીલનેકા પતા:—

બુકસેલર જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસ પટેલ

સલાબતપુરા-સુરત.

છાપનાર:-ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયક.

ઠેકાણું:-શ્રી 'અનાવિલ બંધુ' પ્રી. પ્રેસ બરાનપુરી ભાગળ

ભાજીવાળી પોળ અનાવિલ લોજની બાજુમાં-સુરત

છપાવનાર.-બુકસેલર જેકીશનદાસ ત્રિભુવનદાસપટેલ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું:-ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર સલાબતપુરા-સુરત.

મેહફીલે-દીલ-આરામ

—:યાને:—

ગઝલયે પરસ્તાન.

ગઝલે-કાઝી—　　　રાગ-કવ્વાલી.

અદા બાંકી તીરછી દીખાયે ચલાજા,
મુઝે અપના શયદા બનાયે ચલાજા.
પીલા નશા વોહ જીસ્સે બસ તુહી તું હો,
મેરી મનકો મયસે મીટાયે ચલાજા.
મુઝે હીજ્રમેં અબ તલક તુને અય જાન,
રૂલાયા બહોત અબ હુંસાયે ચલાજા
ભુલા લેંગે દીલકી કોશીશસે તુઝે હમ.
ચલાજા ચલા મુંહ છુપાયે ચલાજા.
રહે ખ્યાલ **દુન્યા** ન કુછ ઓર **દીનકા.**
મેરે દીલસે દોનું ભુલાયે ચલાજા.
કહું મય ન બાકી ન મેરા નીશાં કુછ.
સબક તુ વોહ મુજકો પઢાયે ચલાજા.
ખુદાકી સમજ શાન તું ઉનકા **કાઝી.**
ખુતોસે તુંહી દીલ લગાયે ચલાજા.

ગઝલ—એજાઝ. —:૦:—

જલ્વા તુમાઇ ક્યા હે કીસીકી નકાબસે.
હડતી હે બાર બાર નઝર આફતાબસે.
જબ દેખા તબ હે હમકો કીયામતકા સામના.
દમ આગયા હે નાકમે ઉનકે અતાબસે.
ઘરકા રહા હું અબ ન મેં બાહરકા ઇશ્કમેં,
ખાના ખરાબ હે દીલે ખાના ખરાબસે.
બાવર નહોતે આઓ હસીનું મેં એક દીન,
લાખુંમે છાંટલાંગે તુમ્હેં ઇન્તેખાબસે,
મહરમે વસ્લ જાને હી ક્યા લુત્ફ વસ્લકો,
તુમ પુછો ઇસ મઝેકો કીસી કામયાબસે,
શેતાકુ બંદ હીજ્રમે અબ યે મહાલ હે.
ઝડયાં લગીં હેં અશ્કકી ચશ્મે પુરઆબસે,
જબતકકે સાથ હોગા ન વો રશ્કે આફતાબ.
જી મેરા ખુશ ન હોગા શબે **માહતાબસે,**
બહાર હુઇ હંસી મીસી માલીહા લબસે ક્યા.
એક બખ્ત કુન્દતી હુઇ નીકલી શહાબસે,
એજાઝ સુબહ હોતેહી વો આએ મેરે ઘર,
જાગી હે આજ ક્યા મેરી તકદીર ખ્વાબસે.

ગઝલે-શયદા.-હસીનાજાન.

શિકલ દીખલા મુજે એકબાર **મદીને** વાલે
હુ તેરા તાલીબે દીદાર મદીને વાલે,
તેરા પ્યારા હય હકીકતમે ખુદા કા પ્યારા,

પ્યાર **હકકા** હય તેરા પ્યાર મદીને વાલે,
શબે **મેઅરાજ** પસંદ આપ **ખુદા** કો કયા કયા,
પ્યારી પ્યારી તેરી **ગુફતાર** મદીને વાલે,
સબી નબી તાબએ ફરમાન હેં તેરે મવલા,
અંબ્બીયા કા હય તુ સરદાર મદીને વાલે
સખ્ત મુસ્કીલમે ગીરફતાર હે **શયદા** તેરા.
અલમદદ સૈયદ અબરાર મદીને વાલે.

ગઝલે-કૃષ્ણ.— —:૦:—

તખ્ત વાલે રહે બાકી ન હુકુમત વાલે,
હોકે **મોહતાજ** પડે સોતે **હૈ** **દોલત** વાલે.
ન વો યુસુફ હૈ ન **ફરહાદ** ન મજનું યા રબ;
કુસ્તએ તેગે અદા હો ગએ ઉલફત વાલે
હાજતેં પુરી કીયા કરતેથે મોહતાજુ કી.
કયા હુવે હાયવો **હાતીમસે** સખાવત વાલે,
રાસ આઇ ન ઉન્હેં ગુલશને આલમકી હવા,
સુરતે રંગે હીના ઉડ ગએ નીગાહત વાલે,
ન વો હયદર હૈં ન હમઝા હૈં ન ખાલીદ બાકી.
નામસે જીનકે લરઝતેથે શુજાઅત વાલે,
ચલ દીએ **કૃષ્ણ** જમાનેસે સુહેલો એજાઝ,
કમ નજર આને હૈં અબ અયસે ફસાહત વાલે.

ગઝલે-મોમીન. —:૦:—

હમ દામેં મેં **મોહબ્બત** ઇધર છુટે ઉધર બંદ,
પરવાહબી કી આહતો જું તાએરે પર બંદ,

દેખા ન કીસીકી તરફ અગમાએ હયા સે.
જાદુકો કીયા નરગીસે જાદુને નજર બંદ.
એ મસ્તે પરે સોખ્તા ફુકેંગે કફસ કો,
તું સાથ કીસીકે મુઝે સૈયાદ ન કર બંદ.
વો આખીરે શબ આએ હૈ કુછ બાત તો કરલું.
કર અપની ઝબાં દમકી દમ અય મુરગે સહર બંદ.
કયા હૈદરે દીલે બુલ હવસાં મેં તેરી ઉલફત,
શીશેમેં પરી કરતે હૈ અસ્બાબે હુનર બંદ.
શાયદ કહીં તુનેભી ઉસે ખ્વાબમેં દેખા.
આંખે તેરી અય બખ્ત હૈ કયું આઠેપહર બંદ,
મકકા હજરતે **મોમીન** કહીં કાબએ કો સીધારે.
સનસાન હૈ દર કીસ લીએ કયું આજ હે દર બંદ.

ગઝલે-કલુજાન.

—: o :—

દીલ હી નહિં કહેના રૂખે જાનાં નહિં દેખા,
આંખેમેં ભી તકરાર હે હાં હાં નહિ દેખા,
દીલ લે કે નિભાતે હુવે પયમાં નહિં દેખા,
માશુક કોઇ સાહેબે ઇમાં નહિં દેખા,
નાલાંકે જનાઝે તો ઉઠે દીલસે **હઝારો.**
કમબખ્ત નિકલતે હુવે અરમાં નહિં દેખા,
વો હમસે હમ અગોશ હો અલ્લાહકે સદકે
જીસ હમ પરદાનશીંકા કભી દામાં નહીં દેખા,
તુમ મુંહસે કહે જાઓ કે દેખા હે ઝમાના.
આંખે તો એ કહેતી હે કે હાં હાં નહિ દેખા.

ગઝલે-ઍજાઝ, ચંદાજાન—

ખીયાલે ઝુલ્ફે **લયલા** જાન બન કર દીલમેં રેહ જાતા.
જુનુને કેસકા પરદા અગર મહેમીલમેં રહે જાતા,
વો કયા પાએ, ભલા તેરી કમરકો ઢુંડને વાલા,
નીકલ કર ઘરસે જો દીલ પહેલેહી **મંઝીલમેં** રેહ જાતા.
કદે આદમ મુકાબીલમેં અગર આઇના ભી હોતા.
મેરે યહેવશ તેરા મુંહ દેખકર મેહફીલમેં રેહ જાતા—
હમારે ખુને નાહકકી શહાદતકો બહોત કુછ થા,
જો એક ધબ્બા લહુકા દામને કામીલમેં રહે જાતા,
ન યું બે પરદગી હોતી ન રૂસવાએ જહાં હોતા,
મઝા જબ થા કે તું **એજાઝહી** કે દીલમેં રેહ જાતા.

ગઝલે-ફુપ્રા, મુન્ની જાન.

યે તકાઝા હય કીમીકા ઇલિતિજા પરદમેં હો.
પરદા દારોંકે તવસ્સુલકી દુઆ પરદેમેં હો,
નાઝભી પરદેમેં હો અય જાં અદા પરદેમેં હો,
લુત્ફ કીજે બાત હો બેહરે ખુદા પરદેમેં હો.
તેરે સદકે ચારાગર ખુલને ન આએ રાઝે ઇશ્ક,
મેં **મરીઝ હીજ્ર** હું મેરી દવા પરદેમેં હો—
તુમકો પેહચાંને હકીકત મેં વો આંખેં હેં કહાં,
યે તુમ્હી જાનોકે કયા ઝાહીર હો કયા પરદેમેં હો,
કયું પસંદ **આએ** ભલા કીસકો ખુલા નામા મેરા,
યા **ઇલાહી** મુદ્દતોં તક **જો** રહા પરદેમેં હો—
મેરા દાઅવા હય કીસી સુરતસે છુપ સકતા નહીં,
વો અગર ઝાહીરમેં હો, અય ફુપ્રા યા પરદેમેં હો,

ગઝલે-અફલાક, ગોહરજાન—રાગ, કવ્વાલી.

દીલ ઉસકે તસવ્વુરમે જો બહલાએ હુવે હે.
ફુરકતમે મઝે વસ્લકે હમ પાએ હુવે હે.
શીકવાહે તુમ્હારા ન ફલકકી હે શીકાયત,
હમ અપને કીયેકી યે સઝા પાએ હુવે હે.
તારેંકી તરહ ઇનિકીભી ગીનતી નહિં મુમકીન.
દાગ ઝતને તેરે ઇશ્કમે હમ ખાએ હુવે હે.
ભરદે ગુલે ઉમ્મીદસે અય શાને કરીમી
દામન જો તેરે સામને ફેલાએ હુવે હે.
અય દરદ ન ઉઠના કે નીયામત મુજે હોગી.
આગોશે તમન્નામે વો આજ આએ હુવે હે.
કેહતે, હૈ ઇસે શરમ હયા નામ હે ઇસકા,
ખીલાવત મેંભી આશીકસે વો શરમાએ હુવે હે.
ક્યા ખાકે કોઇ આએ આ ખંજર મેરે આગે,
અફલાક મેરે નામસે થરરાએ હુવે હે.

ગઝલે-સઈદ, તર્જે-કવ્વાલી,

વો જાતે જાતે મેરે દીલપે આંખ ડાલ ગએ.
ચલો તડપનેકી સુરતતો એક નીકાલ ગએ.
શબે વીસાલ વો કીસ પ્યારસે યે કેહતે હે.
કે અબ તો દીલસે તુમ્હારે ગમો મલાલ ગએ.
કુચ્છ ઓર બન ન પડી ઉઠતે ઉઠને પહલુસેં.
વો દીલકે સાથ જીગર પરભી હાથ ડાલ ગએ,
ખુદાકા શુકર હે પહીલેસે વો અયાદત કે,

મરીઝે દરદે મોહબ્બતકો દેખ ભુલ ગએ,
ન પુછ હાલ હમારા જીનુંકે આલમમે,
જીધર ગએ તેરી ધુનમે શકીસ્તા હાલ ગએ,
રહે નસીબકે ઇતની તો આરઝુ નીકલી,
વો આજ પ્યારસે આએ ગલેમેં ડાલ ગએ.
દીખાકે ચાંદસા ચહેરા હમે આખીર અપના.
સઈદ વો તને ઐજામેં જાન ડાલ ગએ.

ગઝલે-માહીર, મુઝતરજાન-કવ્વાલી.

ગયરકો પયદા કીયા દુનીયાં મેં રાહતકે લીયે.
ઓર રખ્ખા હે મુજે ઉસને મુસીબતકે લીયે.
તેરી ખાતીર મીન્નતેં કરની પડીં યાર કી.
નાઝ લેગ્નભી ઉઠાએ તેરી ઉલ્ફત કે લીયે.
તેરે સદકે ગોર કર અય હાસીદે રોઝે અઝલ.
કયા મેરા તકદીર મોઝું હય મુસીબતકે લીયે.
કીસકો ફુરસત હે યહાં કીસકો પડી હે વાઇઝ.
કોન મરતા હે અબસ હુરાંને જન્નત કે લીયે
ગમ સહે સદમેં ઉઠાએ આફતેં ઝીલીં મગર.
કોઇ સુરત હી ન નિકલી તેરી સુરતકે લીયે.
આંખ બખ્શી હે તેરે દીદારકી ખાતીર મુજે.
દીલ દીયા મુજકો ખુદાને તેરી ઉલફતકે લીયે,
કીસ્સએ, દારા ઓ સીકંદરસે કયા વાકીફ નહીં.
કયું મરે જાતે હો માહીર જાહો હશમતકે લીયે,

ગઝલે—મીરઝાં, તર્જે-કવ્વાલી.

યે માના હમ બડે મશશાર હેં **આસું** બહાનેમેં,
મગર તુમભી મેરીજાં, કમ નહીં હો **ગુલ**ખીલાનેમેં,
મીલેગા કયા તુજે અય **બાગબાં** મેરે સતાને મેં,
ખુદાકા ખોફ કર રખ કોઇ તીનકા આશીયાને મેં,
બહોત દુસ્વારહે પીછા, છુડાના દુખ્તરે રીઝસે,
અજબ સર હો ગઇ આકર, ઝરાસા મુહ લગાનેમેં,
બદનમેં ખુશ્ક હો જાતા હે ખુંઉશ્શાકકા કાતીલ,
અજબ રંગત નીકલતી હે તેરે **મેંહદી** લાગાને મેં,
જો આએ હું મેરે દીલમેં રહું પરદાનશીં હોકર,
કહીં અયસા નહો હો જાએં, વો રૂસવા યે ઝમાનેમે
નીગાહેં ચાર હોતેહી હુવા પહલુંસે દીલ ચમપત,
મીલાવટ કીસ કદરકી, યારને આંખે મીલાનેમેં
કહો બીગડી બનાઈ હે કીસી બરગસ્તા કીસ્મતકી,
કે યા યુંહી બડે હો બયંઠ બાતેં બનાને મેં.
કોઇ **લયલાકા આશીક** હે કોઈ **શીરીંકા શયદા** હે—
અજબ હલચલ પડી હે આજકલ **મીરઝા** જમાનેમેં
નીકલવાએ ગએ કારીર, સમજકે હદે કાઅબાસે—
યહી હાસીલ હુવા, "**મીરઝાં**" બુતોંસેં દીલ લગાને મેં;

ગઝલે—માહીર, તર્જે—કવ્વાલી.

ન મુઝકો શાદ ફરમાયા, ન **હસરત** આપકી નીકલી,
મેરે દીલકો દુખાનેસે, ભલા કયા બહેતરી નીકલી.
મેરી જાનીબસે અય કાસીદ, જબાંની ઉનસે કેહદેના—
તુમ્હારે વસ્લકી હસરતમે, મેરી જીંદગી નીકલી.

કીયા થા કસદ મેને આજ, ઇઝહારે તમન્ના કા.
મગર મુઝસે ન રાઆએ, હુસ્નમે એક બાતભી નીકલી.
લગાકર દીલપે મેરે જખ્મ, ફીરી તીરે નીઝગાંકિ,
વો મુજકો પુછતે હેં, અબ તોલે હસરત તેરી નીકલી.
ઉદુ હે બુલ હવીસ ક્યું, આપ ઉસકો પ્યાર કરતે હેં,
હમારી તરફ કાઇ બાતભી ઉસકી ખરી નીકલી.
વો ખુશ હોતે હુવે તશરીફ, લાએ મેરી મૈયતપર,
મેરે માતમકે પરદેમેં—કીસીકી દીલલગી નીકલી,
ન કામ આયા મુસીબતમેં કોઇ, ઇસકે સીવા માહીર,
હમારા સાથ દેનેકો હમારી બેકસી નીકલી.

ગઝલે-તજમ્મુલ—કવ્વાલી.

ક્યું કર હો શુકર એહસાં પરવરદીગાર તેરા,
ફઝલો કરમ હૈ હમપર, લયલો નેહાર તેરા.
બરહક હય અહદે નેઅમતે પરવરદીગાર તેરા,
સચ્ચી હય તેરી શફકત, સચ્ચા હૈ પ્યાર તેરા,
ફયલી હુઇ હય હરસુ, મફિલા તેરી તજલ્લી.
આલમમેં હર તરફ હય, નુર આશકાર તેરા.
જબ પુછતા હૈ કોઇ તુઝકો તલબ હૈ કીસકી,
આતા હય નામ લબ પર બે ઇખતેયાર તેરા.
હો જાઉં અયસા બે ખુદ ફિર હોશમેં ન આઉં,
ગર દેખ પાઉં જલ્વા મયં એકબાર તેરા,
હુરો કુસુરસે કુછ રાખતા હય મતલબ,
હય તેરી હી તબલમેં ઉમ્મીદવાર તેરા,

જાતા હય **તજમ્મુલ** કયું દૂર ઢુંઢનેકો,
અય મારે નહનો અક્બર કરતા હય યાર તેરા,

ગ઼ઝલે—દાગ—તર્જે—કવ્વાલી.

ઇશ્કમેં જીસે ગુઝરતે હય ગુઝરને વાલે,
મોતકી રાહ નહીં દેખતે હય મરનેવાલે,
દાગ દીલસે મેરે કહેતા હય યેહ ઉનકા જોબન.
દેખ ઇસ તરહ ઉભરતે હય ઉભરને વાલે,
આખરી વકતભી પુરા ન કીયા વાઅદએ વસ્લ.
આપ આતેહી રહે ગયે મરને વાલે,
કુઠે ઓર કુચએ મહાબુબમેં પહોચે આશક,
યેહ મુસાફીર નહીં રસ્તે મેં ઠહેરને વાલે.
જાન દેનેકો કહા, મેંને તો હંસકર બોલે,
તુમ સલામત રહો હરરોઝકે મરને વાલે,
બઝમ માતમમેં કભી શબહીકો આજા છુપકર,
ઓ મેરે સોગકે પરદેમેં સંવરને વાલે,
આસમાંપર જો સીતારે નીકલ આયે અયે અમીર
યાદ આયે મુઝે **દાગ** અપને ઉભરને વાલે.

ગ઼જલે.—તજમ્મુલતર્જે—કવ્વાલી

આલમ ફરેબ હુસ્ને રૂખે યાર હો ગયા,
સારા ઝમાના તાલીબે દીદાર હો ગયા,
ગરચે **ખી**રામ નાઝ હય, અબ કીસ લીયે હુઝુર,
ઠંડા તડપતે કુશતએ રફતાર હો ગયા,
ગીરદે નીગાહ ગયરસે, રંગત બદલ ગઈ—

અવલા તુમ્હારા ચાંદસા રૂખસાર હો ગયા.
કયા તાલેબાને દીદકા દહેને લગા હુઝુર.
મયદાન હશ્ર કુચએ દીલદાર હો ગયા,
અલ્લાહરે ફૈઝ પીરે મુગા રીંદ હોકે શેખ,
જો મયદાન હશ્ર • કુચએ દીલદાર હો ગયા.
ઉસકી નીગાહ દેખીયે આંખ ઉસકી દેખીયે,
જીસ્કો નસીબ યારકા દીદાર હો ગયા,
કહેતા નહીં હય કોઇ **તજમ્મુલ** ખુદા લગી–
સારા જહાં ઉસિકા તરફદાર હો ગયા,

ગજલે,—જમાલી—તર્જે—કવ્વાલી.

સાબીર તુમ્હારા **નકશા,** આંખોમેં છા રહા હય.
સાબીર તુમ્હારા **જલ્વા,** દીલકો લુભા રહા હય,
કલીયરકી બદશાહી, સાબીરકો દી–**ખુદાને**
સાબીરકે દરપે બન્દા, ધુની રમા રહા હય.
દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ, ઉઠતા કદમ હય હરદમ.
સાબીરકા સોક અયાસા, દીલમેં સમા રહા હય
આઇનએ નઝરમેં જાનો દીલો જીગરમેં,
શાને ખુદા કે સાબીર, જલ્વા દીખા રહા હય,
હય લબપે નામ સાબીર, દીલમેં મુકામ સાબીર.
સાબીરકે દરકા રસ્તા, વાજીદ બના રહા હય,
ઉસ્શાક કો બુલાકર. ઉલ્ફત જતા જતા કર.
મયદાને હુ કી સાબીર, બસ્તી બસા રહા હય
બીસ્તરસે અપને ઉઠકર, ચલ તુ બસુ યે **કલીયર**
સાબીર તુઝે **જમાલી**—દરપર બુલા રહા હય

ગ઼ઝલે—દાગ,—તર્જે—કવ્વાલી,

સબ લોગ જીધર વોહ હય ઉધર દેખે રહે હય.
હમ દેખનેવાલોંકી નજર દેખ રહે હય.
કોઇ તો **મીલેગા** સરે બાઝાર **મોહબ્બત—**
દીલ દેખ રહે હય, વોહ જીગર દેખ રહે હય,
કુછ દેખ રહે હય, દીલે બીસ્મીલાકા તડપના,
કુછ ગોરસે કાતીલકા, હુન્નર દેખ રહે હય,
પહેલે તો સુના કરતે થે આશિકકી હકીકત,
અબ આંખશે વોહ આહો પહર દેખ રહે હય,
ખત ગયરકા પઢતે થે, જો ટોકા તો વોહ બોલે,
અખબારકા પરચા હય ખબર દેખ રહે હય,
કયું કુફર હય દીદાર, **સનમ** હઝરતે વાએઝ,
અલ્લાહ દીખાતા હય બશર દેખ રહે હય,
મય **દાગ** હું મરતા હું ઇધર દેખીયે મુંઝકો.
મુંહ ફેરકે યેહ આપ કીધર દેખ રહે હય,

ગઝલે આશાક—તર્જે—કવ્વાલી.

બહેકાનેવાલે આપકે સબ યાર બન ગયે.
સમઝાને વાલે મુફત ગુન્હેગાર બન ગયે,
હમને તો દીલ દીયા તુમ્હે દીલદાર જાનકે.
કયા તુમકો હો ગયા કે દાલ આઝાર બન ગયે,
ઉસ ગુલ બદનકે ઇશકમેં આતી નહીં હય નીંદ.
બીસતર કે તાર મેરે લીયે ખાર બન ગયે,
બાઝારે મીસરમેં મેરે યુસુફકો દેખકે.

સૌ જાંસે અહલે દીદ ખરીદદાર બન ગયે,
ગુલ ખાયે ઉસકે ઇશકમેં આશકને ઇશ કદર.
દીલ ઔર જીગર તખતએ ગુલજાર બન ગયે,

ગઝલે-નશીયત—તર્જે—કવ્વાલી.

ફુરકતમેં મુબતલા હું, **ખ્વાજા** ઇધરતો દેખો.
વલ્લાહ તડપ રહા હું, ખ્વાજા ઇધિર તો દેખો,
મુસ્કીલકુ શાહ્ કીજે, હાજત રવાઇ કીજે,
મો જાનસે ફીદાહું, ખ્વાજા ઇધર તો દેખો.
ખ્વાજા **મઇનું ચીશતી,** લીલ્લાહ બચાવો કીશતી,
તુફાનમેં ફંસાહું, ખ્વાજા ઇધિરતો દેખો.
અજમેરમે બુલાલો, રોજા મુઝે દીખાદો.
ઉલ્ફતમેં મર રીટા હું ખ્વાજા ઇધિરતો દેખો,
કહીએ મેરી ખતાબી સુનતે નહીં જરાબી.
હરદમ પુકારતા હું, ખ્વાજા ઇધિરતો દેખો,
ચાહો બનાવ મુજકો ચાહો બીગાડો મુજકો.
બદનામેં હો ચુકા હું ખ્વાજા ઇધર તો દેખો,
હુબાય નશ્યતકી સત્ત–બીન અયસે મેરે આકા,
બેકસ હું બેનવા હું, ખ્વાજા ઇધર તો દેખો.

ગઝલે-હાગ "કવ્વાલી" યે શમશીરજાન

હય તુરફા તમાશા સરે બાજારે **મોહબ્બત.**
સર બેચતે ફીરતે હેં ખરીદદારે મોહબ્બત.
અલ્લાહ કરે તુમભી. હો બિમારે મોહબ્બત.
સદકે મેં હુટેં તેરે ગીરફતારે **મોહબ્બત.**

ઇસિ વાસ્તે દેતે હય, વોહ હરરોજ નયા દાગ.
એક દર્દ કે ખુ ગર ન હોં બિમારે મોહબ્બત,
કુછ તજકીર એ ઇશ્ક. રહે હજરતે ના સેહ.
કોનેકો મજા દેતી હે. ગુફતારે મોહબ્બત,
દિલ બુલન જાએ, કીસી મીઝગાંકી ખટકકો.
કુછ છેલ રહે અયખલીશે. ખારે મોહબ્બત,
જો ચારા ગર આયા.—મેરી બાલી પેયે બોલા,
અલ્લાહકો સોંપા તુઝે, બિમારે મોહબ્બત,
વાઇજકી જબા પર તો વો કલમે હેં કે ગોયા,
બખશે હી નજાએગેં, ગુનોહગારે મોહબ્બત,
દેખા હે જમાને કો તો ઇન આંખોને અય દાગ.
ઇસિ રંગ પર ઉસ ઢંગ પર, ઇનકારે મોહબ્બત,

ગઝલે—કુમરી,—અલસીઆ—

ફસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે.

લામ આલીમ ઓર મીમકા પરદા, ઈશ્કકો હટાકર સામને આજા.
દીલમેં અદાએ ઉતર ગઈ રે—ફસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામેં,
ઇન્ના ખલકના દીલસે ભુલાયા, નહનો કરબ સબકો બતાજા;
હીજ્રમેં મર ગઈ •મર ગઈરે—ફસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે.

નાટકે-સતી મંજરી— —ગઝલ—

સુબહા જન્નતસે તેરા, શ્યામ એ આરામ રહા,
તડપા પરવાના તો કયા, શમાકો આરામ રહા,
મુજકો આના હી પડા, તેરી મદદકો બુલબુલ,
જબ તેરે વાસ્તે દાના, ન રેહા દામ રહા.
મેં યેહી સમજા થા કે, કલજુગમે કોઈ ભક્ત નહીં.
તેરી ભક્તિસે યે સમજા, કે મેરા નામ રહા.

નાટકે—ચલતા પુર્જા—તર્જે-કવ્વાલી-

યું ઝુલ્મ કર ન જાલિમ લુત્ફો કરમકે બદલે,
એક દીન તુઝે મિલેંગે, જુલ્મો સીતમ કે બદલે,
ઈસ જુલ્મે ના રવાંકી, આખર સજા મિલેગી,
દોજખકા ગાર હોગા, બાગે ઈરમકે બદલે,
ઇસ અયસે આરઝીપર, ફુલા હુવા હય નાહક,
મીટ્ટીકા કબ્ર હોગી, જાહો હશમકે બદલે,
દૌલત ન સાથ દેગી, અન્જમત ન પાસ હોગી,
કીડે કફનમેં હોંગે, જાહો હશમકે બદલે.-

ગઝલે-દાગ—તર્જે—કવ્વાલી.

તદબીરસે કીસમતકી બુરાઇ નહીં જાતી,
બીગડી હુઇ તકદીર, બનાઇ નહીં જાતી;
દીલ લેલે વોહ અબ જાન તલબ કરતે હય મુઝસે,
યેહ અયસી કડી હય, કે ઉઠાઇ નહીં જાતી;
મય પીતે સદી, તોબાભી હો જાયેગી ઝાહેદ,
કમબખ્ત ક્યામત, અભી આઇ નહી જાતી,
લીલ્લાહ! મેરે ઝબ્હપે, તકબીર તો પઢલો,
ઇતનીહીં ઝબ્બાં તુમસે, હીલાઇ નહીં જાતી,
અય **દાગ!** કહાં લાલે દીલ, ઉસ **દુશ્મને** જાંસે,
નાદાન! તેરે દીલકી સફાઈ નહી જાતી,

ગઝલે—અકબર, તર્જે-કવ્વાલી,

તુમ્હારે હુસ્નકી જબ તક, બહાર બાકી હય,
જો ચાહો ઝુલ્મ કરલો, અખતીયાર બાકી હય,
ખુદાકે વાસ્તે સુરત, દિખાદે ઓ ઝાલીમ,
હમેંભી યાર તેરા, ઇન્તેજાર બાકી હય,
કીયા જો વસ્લકા ઇનકાર, ખુલ ગયા હમકો,
તુમ્હારે દિલમેં અભી, તક ગુબાર બાકી હય,
યેહ ફસ્લ હય કે ચલો, બાગે મયકશી હો **જાએ.**
શરાબ શીશેમેં હય—ઓર, બહાર બાકી હય,
ખુદાકી ફઝલસે ઇનના, તો હો ગયા હાંસીલ,
કે ઉસકે દિલમેં અભી, તક ગુબાર બાકી હય,
તુમ્હારી આંખસે સાબિત હુવા હય યે **અકબર,**
શરાબે વસ્લકા, અબતક ખુમાર બાકી હય,

ગઝલે—જલીલ. તર્જે-કવ્વાલી,

દીલ જલે ઇશ્કસે ડરતે નહીં જલ, જાનેસે,
લજ્જતે સોજે જીગર, પુછીયે પરવાનેસે,
ચશ્મે સાકીકા ઇશારા. હે યેહ પયમાનેસે,
દેખ હુશીયાર ન જાયે, કોઇ મયખાનેસે.
એક પતંગેકી અગર, જાન ગઇ જાને દો;
નામ તો શમાઅકા રોશન હુવા પરવાનેસે,
હુસ્ન દેખા જો બુતોંકા તો ખુદા યાદ આયા,
રાહ કાબેકી મીલી હે મુઝે બુતખાનેસે.
કોઇ મઆશુક જો બીગડે તો મના સકતે હેં
દીલે બેતાબ બેહલતા નહિં બહેલાનેસે,
કદ્ર ઉસ્શાકકી માઆશુકસે પુછે કોઇ;
લબ લગાય હુવે હર શમાઅહે પરવાનેસે,
જીમેં આતા હે કે સાકીસે ઇજાજત લેકર;
દીલકો શીશેસે મલું આંખકો પયમાનેસે,
મસ્ત કરના હે તો ખમ મુંહસે લગાદે સાકી;
તું પીલાયેગા મુઝે, કહાં તક પયમાનેસે,
પારસાઇકી બોહોત કરતે હેં ઇજહાર "જલીલ"
•મુમતે આજ ચલે આતે હેં, મયખાનેસે.

ગઝલે—મેહબુબ—તર્જે—કવ્વાલી.

દીલ કીસીસેં ન લગાના, જાના જવાની પનમેં.
ક્યા દાગ હે ગયોરે, જાના જવાની પનમેં.
સુરત દીખાદે પીયારી. દિલકો હે બેકરારી.
કયસે કરૂં ન જારી, જાના જવાની પનમેં,

નેનોંકે કર કટોરે, પાનીકી ઝીલ હેરે,
આંસુસે મોં ધુલાના, જાના જવાની પનમેં,
મીટટીકા કર બીછોના, ઇંટોકા કર શીરાના,
તનંખાકમેં મીલાના, જાના જવાની પનમે,
મેહબુબ જાન જાના. મે હો ગયા દીવાંના,
શહેરોંકી ખાક છાના. જાના જવાની પનમેં.

ગઝલે—વિલાયત—બ્યાને—ઝાલીમ.

ફીર કર ઝરા નઝર કર **એ યાર** જાને વાલે,
ઇતના નહો રીતમગર, **એ દીલ ચુરાને વાલે,**
કુછ નાઝ કુછ તગાફીલ કુછ શોક કુછ તગ્નાહીલ,
સદકે તેરી અદા કે **એ મુંહ છુપાને વાલે.**
નાસેહ **મુઆફ** કીજે બસ યું હી રેહને દીજે.
હમને હઝારો દેખે **બાતેં બનાને** વાલે.
દાના યહાં હોં નાદાં અકલો ખરીદ પરેશાં,
કરતે હેં એસા જાદુ **યે દિલ લુભાને વાલે,**
ખામોશ અય **વિલાયત,** કરતા હે કયું શીકાયત,
કહતે હેં ઉસ્કો ઝાલીમ **સારે ઝમાને વાલે.**

નાટકે—વિર કેશરી— — તર્જે, કવ્વાલી —

જબ દીલ ન હો કાબુમેં તો, કયા મેરી ખતા હય, **યેહ શાને ખુદા હય,**
સચ હય જો મહોબ્બતમેં કીસીને કહા હય, આફત હય બલા હય,
આઝારે મહોબતસે, તો અલ્લાહી બચાએ, યેય ગમ ન દીખાએ,
યહ દર્દ વહિ હય, જીસકી નહી કોઈ દવા હય, **બેકાર હૂઆ હય,**
શાંયદોકો લગે **કોસને** અંદાઝ, તો દેખો કુછ ગૌર તો કરો,
મરતા હય તો મરનેકે સીવા, કોન જીયા હય, આખરકો ફના હય,

નાટકે-વીર-હમ્મીર—કવ્વાલી—

કભી હીંદુ મુસલમાંકા, રસમ ઝાલીમ જુદા હોગા,
મગર મઝહબકા કુચ્છ, ફરમા નહિ યકદમ જુદા હોગા.
કરે ખ્યાં હીંદુ **કાશીકા**, બીરાદર દીનકા **મકકા**,
અગર **ગંગા જમુનાસે**, નહીં **ઝમ ઝમ** જુદા હોગા.
સ્વરગકી હિન્દુકી, મન્નત, મુસલમાંકી બની **જીન્નત**,
કહે **હિંદુ** નરક હય વહાં, નહિ **જહન્નમ** જુદા હોગા.
મુસલમાં હિંદુ જો સચ્ચે, સભી હય **હિંદકે** બચ્ચે,
રહમ દીલ **રામસે** મિલ, કભી ન **રહિમ** જુદા હોગા.
પ્રભુકા કોઇ લે પલ્લા, પુકારે મસ્જીદે **મૌલા**,
જુદાઇ જીસમે ઉસકુ ખુદા માલુમ જુદા હોગા.
રસમકી યહ જુદાઇમેં, બના હય દોનુંકા જોડા,
કહે હરદમ કસમસે હમ, ન દમસે દમ જુદા હોગા.

ગઝલે-નૈયર—ગઝલે—કવ્વાલી

ખુદાયા કયસી મુસીબતોમેં, યહ **તાજ** વાલે પડે હુએ હૈં,
કદમ કદમ પર હમારે ખાતીર, **સીતમકે ભાલે** ખડે હુએ હૈં.
હમારે **મહેમાં** જો આએ બનકર, તો જુલ્મ કરને લગે હમીંપર,
ગઝબ હૈ અપને મકાંકે બાહર, મકાન વાલે પડે હુએ હૈં,
સરોંપે દુશ્મન ખડે હુએ હૈં, **ગલોંપે ખંજર** ખીંચે હુએ હૈં,
દીલોંમે **નશતર** ચુવે હુએ હૈં, જીગરમેં **છાલે** પડે હુએ હૈં,
હજારોં બચ્ચોંસેં બાપ બીછડે, વોહ **તેગે** કાતીલસે હોકે ટુકડે,
સુહાગનો સે સુહાગ ઉજડે, મકામેં **તાલે** પડે હુએ હૈં,
હવા જમાને કી બીગડી **નૈયર**, તો જુલ્મ હોને લગે હમીંપર.
સુનાએં ફરયાદ કીસકો જાકર. જબાંમેં છાલે પડે હુએ હૈં.

નસીહતે—ગઝલ—બ્યાને—ચાહત.

ચાહતકા મજા જબ હે, શીકવાં ન લબપે આયે
ચેહ જાન જાર તનમેં, બાકી રહે યા જાયે.
અય આહ ! અબ તાં તુજમેં ઈતના અસર હો પૈદા,
મય હું ખફા તો દિલ્બર, મીન્નત કરે મનાયે.
દીલદારકી તમન્ના, મુદતસે દિલમેં હોગી,
દીલદાર મેરા યારબ ! સુરત મુઝે દિખાયે.
હો યાર ફીર બગલમેં, ગુલ ગસ્ત હો ચમનમેં;
મૌલા ! બહાર અયસી, દુનિયામેં જલ્દ આયે.
નારાજ આવરેસે, રહતે હો ક્યું બતાવો,
ગયરોંકે સાથ રેહકર, કયા ફાયદા ઉઠાયે.

ગઝલે—આઝાદ—તર્જે—કવ્વાલી.

દીખલા જમાલ અપના હુસ્નો જમાલ વાલે,
અહવે કમાલ કરદે અબ અય કમાલ વાલે,
બાંકી અદાયેં તેરી કરતી હય દીલકો ઝખમી,
કર શાદ વસ્લસે અબ **શીરીં** મકાન વાલે,
મુઝકો અસીર દામે ગેસુ બનાકે તુને,
બે ચેન કર રખ્ખા હય પેચીદા બાલ વાલે,
સુરત મે તેરી ખ્વાઝા, હય **નુર મુસ્તફાકા,**
કહેતે હય ચેહ કાલ વાલે, કહતે હય હાલ વાલે,
ઉસકો નહી હય ઈરફાં, હરગીજ નહીં વોહ ઈનસાં,
કહતે હય યેહ બેઈમા સારે કમાલવાલે,
પીલે શરાબે ઉલ્ફત **આઝાદ** મસ્ત હો જા,
વર્ન હસદ કરેંગે સબ, પુરતુગાલ વાલે.

નાટકે—એમાં શું ?— ગઝલે-કવ્વાલી—

દીલ હય વહી જીસ દીલમેં; મહોબ્બત હો કીસીકી;
હય આંખ વહી જીસમેં, શરાફત હો કીસીકી;
કયું હાથ શબે વસ્લ, લગાને નહીં દેતે;
માશુક હો તુમ યા કે, **અમાનત** હો કીસીકી;
શમાકો દેખકર મુષ્કીલસે, યું કહેના હય પરવાના;
જો ચાહે જલના ઇશ્કમેં, મુજ સાથી જલ જાના;
શમાકી બેકરારી કો, કહાં પહોંચેગા પરવાના;
લરજના, થર થરાના, સર કટાના સાફ જલ જાના;
હોતા હય ઉન્હે રશ્ક તો, હો મેરી બલાસે;
જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી.

ગઝલે-મહમુદ-તર્જે-કવ્વાલી—

ઉસ દીલે વહશીકી વહશતને, તો રૂસવા કર દિયા,
ખુદ તો **દીવાની** બના મુજકો, તમાશા કર દીયા,
વહાં અહદ બન-કર હુવા મુસાફી આંખોમેં અયાં,
મીમ બન-કર ભાંપને-ત્તાલોંસે પરદા કર દીયા,
કુમ બે-ઇજ-નીલ્લાહ ઇસાકી દલીલે ઇજાઝ થી,
રૂપ હે ઠોકરને તેરા મુરદા ઝીંદા કર દિયા,
શાને ખાલીકને દીખાયે દો **કરીશ્મે** ઇશ્કમેં,
દર્દ દીલ મુજકો દિયા, તુમકો મસીહા કર દિયા,
થા **અનલ-હક** હક મગર, ગુસ્સા થા યું **મનસર** પર,
બનકે આશિક કયું તુ ઇફ્સાં રાઝ મેરા કર દિયા,
કયુ ફીદા **મહમુદકા** ઉસ-પર ન હો ઇમાનો દીન,
જીસકી નઝરે લુત્ફને બંદેકો મવલા કર દિયા.

નસીહતે—મીલાપન—ગઝલ—કવ્વાલી.

કહાં ફીરતા હે તુ બનમેં, અરે નાદાન પરદેશી,
બના ક્યા હે તેરે મનમેં, અરે નાદાન પરદેશી,
ખુદાકી યાદ કર દીલમેં, મોહંમદકે કદમ પર ચલ;
લગા રેહ ઉનકે દામનમેં, અરે નાદાન પરદેશી.
ભરોસા ક્યા હે જીનેકા, બસેરા લે **મદીનેકા,**
બગોલા જાન હે તનમેં, અરે નાદાન પરદેશી.
દરે પાકે મોહંમદ પર લગા ધુની જમા આસન
મીલેગા ક્યા સીંગાશનમે અરે નાદાન પરદેશી.
બનારસસેં ઉઠા ડેરા ચલ અબ મીસકી **મદીનેમે;**
ન ફંસ હીંદુ બીરહમનમેં, અરે નાદાન પરદેશી.

નાટકે-શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર-રાગ-ગઝલ-કવ્વાલી—

હુઇ હય કીસ દીલોજાંસે. મુઝે ઉલ્ફત **મહંમદકી,**
કે તડપતા હે દીલ મેરા, મુઝે ફુરકત મહંમદકી.
મદીનેસે જો આતી હય, તો હાલના પુછ લેતા હું,
સબા જલ્દી બતા કેસી, તબીયત હે મહંમદકી
ન હમ **જન્નતમેં** જાયેંગે, ન હમ **દોજખમેં** જાયેંગે,
ખડે દેખા કરેગે **હશ્ર** મેં, સુરત મહંમદકી.
દરે જન્નત રીદવા જબકે, દરવાજે પેં રોકેગા,
તો હોગા હુકમ જાને દો, એ હય **ઉમ્મત** મહંમદકી.
મીટાયા કુફ્ર દુનીયાંસે, બજાયા **દીનકા ડંકા.**
દીખાયા **નુરકા જલવા,** વો હય તાકત મહંમદકી.

કલામે—બેદમ, તર્જે—ગઝલ,

લયલાકો તુને ઐયાર, મજનું બનાકે મારા.
કયસે શકીસ્તા દીલકો દરદર ફીરાકે મારા,
ફોડા હય પથ્થરોંસે સર કોહકનકા કીસને,
મનસુરસે અનલહક કીસને કહા કે મારા.
એ યાર તેરી કયાં ને રંગીયાં બયાં હોં,
બુત બનકે આપ હમકો, કાફર બનાકે મારા.
ગર જાન ગઈ બલાસે, અય દીલ નહી ગમ ઉસકા,
કર શુક્ર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા.
સામાપર રખા લીયા લે ગુસ્સેમે હું ઉસને બેદમ.
ઔર સુબહ હમકો રૂખસે, પરદા ઉઠાકે મારા

ગઝલે —યુસુફ— તર્જે-કવ્વાલી,

તડપા કે દીલ મેરા, નિગાહેં યાર રહે ગઈ
થોડીશી ચલકે આજ, યેહ તલવાર રહે ગઇ;
કયા હુસ્ન થાકે આંખસે દેખા હજાર બાર,
ફીરભી નજરકો, હસરતે દીદાર રહે ગઇ;
મહેફીલમે ઉસકી રંગ જમા થા ન ઇશ્કકા,
તુજસે યે બાત દીદયે, ખુંબાજ રહે ગઈ;
કટ કટ ગયે બુતે, કાતિલકી ચાલ પર,
ઐસા ચલા વોહ તેજ કે, તલવાર રહે ગઈ;
હુસ્નો જમાલકા ફકત, અફસાના રહે ગયા;
યુસુફ રહે ન ગરમી, યે બજાર રેહ ગઇ;

ગઝલે—કુલુબાન. **"ગઝલ"**

લા ઝીમ યે નથા તુમકો, **દીલ લે કે દગા કરના,**
મહેરમ યે કીસમતકા, ફીર ક્યસે ગીલા કરના;
દીલબર ક્યા ખુશી કરના, યા દીલકા કહા કરના,
ઇસ ફીકરમે બેઠા હું, આપ્ર મુજે ક્યાદ કરના.
પઢતા હું તેરા **કલમા,** જપતા હું તેરી માલા,
અય હુસ્તકે પરમેશ્વર, હમ પરભી દયા કરના.
ગેરોંકો જામાનેમે, સબ અપના બનાતે હું,
યે આપહીકા હે સેવા, અપનેકો જુદા કરનાં,
દિલ મેને દિયા તુમકો—ક્યા કસિમે ખતા મેરી,
"યે દિલ હય યા આયના," ઇનસાફ યે જરા કરના.

ગઝલે-રમજાં "કવ્વાલી"-યે-રાહત જાન.

હુસ્ન તેરા અય સનમ, આખીર **ફના હો** જાયગા;
છોડકર અપનાં વતન, આખીર **અકેલા** જાયગા;
બાર બાર મત જાયનાંતું, માનલે મેરા કહા;
ચાંદની ઘુપજાયગી, **મયલા બદન હો જાયગા;**
ફુલકે ઠેલે કબ્ર પર મેરે, ન મારો અયસનમ;
આખ છન છનકે મેરા, **મયલાં કફન હોજાયગા;**
બાદ મરને કે મેરીયે, લાશ **મીલને કીનહી;**
હડ હડીયાં મેરી ચબાનેકો, હુમાં લે જાયગા;
દીલમેં આતા હે કે, દમમેં ફુંકુ **કોહે** તુરકો;
ચેખીયાલ આતા હે, **મુસા બે વતન હો જાયગા;**
ઇસ્ક તો જાહેર કીયા તુને **રમજાં** શોકસે,
ઇન બુતોમેં ઢુંડનેસે ક્યા ખુદા મીલ જાયગા:

ગઝલે-નીજામી. કવ્વાલી-યે-અલાબંદી,

બાંકી અદાને ઝાલીમ, કયા કયા **સિતમ** કીયે હય,
તરછી નિગાહને ગેગુલ, વખતે ઉલટા દીયે હય,
મજનું કો મુક્ષ્કે મારા, **લૈલી** કા દર ઉજાડા,
શાબાશ પરદ વાલે, કયા કયા સીતમ કીયે હય.
મનસુર દાર પાયા, સરમસાર સર કટાયા,
દેખો તુમારે **આશીક**, મરમર કે યું જીયે હય.
સેરી હુઇ ના અબતક. યે **ખનજરે સિતમગર,**
મુને જીગરકો પી પી કેસે સીતમ કીયે હય,
ચાહે પસંદ કરલો, કોફા હય ગમ યજ દોકા
જાનો જીગર **નીજામી**, કદમોંપે રખ ચુકે હય,

ગઝલે- છગનજાન. બડોદા, "ગઝલ-યે-કવ્વાલી

વોજો હમમેં તુમમેં કરારથા, તુમ્હેં દયા હો કે નયાદહો.
વોહી યાની વાદા નીબાહકા તુમ્હેં યાદ હો કે નયાદહો.
વોજો લુત્ફ મુઝપેથે પેશતર, વોકરમકે થા મેરે હાલપર,
મુઝે સલે હે યાદ **જરા જરા** તુમ્હે યાદ હો કે નયાદહો.
વો નયે ગીલે વો શીકાયતે, વો મજે મજે કી હીકાયતે.
વોહર એક બાત પે રૂઠના, તુમ્હેં યાદ હો કે નં યાદ હો.
કભી હમમેં તુમમેં ભી **ચાહથી,** કભી હમમેં તુમમેં ભા **રાહથી,**
કભી હમભી તુમભી થે આશના, તુમ્હે યાદ હો કે ન યાદ હો.
વો બીગડના વસ્લકી રાતકા, વો મનાના કીસી બાતકા.
વો નહી નહીં કી હર એક અદા, તુમ્હે યાદ હો કે ન યાદ હો.
જીસે આપ કહેતે થે આશના, જીસે આપ કહેતે થે બેવફા.
મેં વોહી હું મોમીને **બાવફા,** તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો.

ગઝલે-કુંવર, ગઝલે-કવ્વાલી.

આશી કે નંબાજ ને જબ શી ઉપર સર રખ દીયા
રહેમ ખાકર હાથ સે, કાતીલ ને ખંજર રખ દીયા.
ઔર દુની હો ગઇ, બીતાબીએ અય હમ નશીં,
દસ્ત રંગી હાય ! કીસને મેરે દિલ પર રખ દિયા.
અર્શ એ મેહેશર મેં ભી કોઇ, પત્તાહ મિલતા નહીં.
ખાક કો મેરે કહા એ, બાદે સર સર રખદિયા,
હાથ ધો બૈઠે ઉસીદિન, ઝીંનદગી સે અય સનમ,
આસ્તાને પર તુમારે, હમને જો સર રખ દીયા.
તિરછી નજરોંસે જો દેખતે, અપને કુસ્તકી તરફ,
ઉસ બુતે ઝાલિમ ને રગે જાં મેં નશતર રખ દિયા.
રહમ કે પર્દેમેં ભી, સંગીન દિલી ચેહ દેખીયે,-
ઊસને આશિકકી લહદ પર એ ફત્થથર રખ દિયા,
બાદ મેરે એય "કુંવર" શોકે જફા જાતા રહા.
બસ કમરમે ખીંચકર કાતિલ ને ખંજર રખ દીયા,

પરવીશે—ગઝલ-બ્યાને-ઇશ્ક.

હમીંસે પુછતે હો જાં-નીસાર કયસે હો,
જો એકરાર હો ઉસકો, કરાર કયસે હો,
શબાબો લીફલીને, હમકો દીયા હય સાફ જવાબ,
ખીઝાંમેં આન ફંસે, અબ બહાર કયસે હો,
ઇલાજ કરતે હો, નાહક તબીબો મેરા તુમ,
તપે જુદાઇકા અચ્છા બુખાર—કયસે હો.
જો માંગા દીલ કભી તુમને, તો દે દીયા હમને,
તુમ્હારી બાત હમેં. નાગવાર—કયસે હો.

ગઝલે-હુસેન-મીસ-જાનકીબાઇ, રાગ. ભૈરવી—

ફના કૈસી, બકા કૈસી, જબ ઉસકે આસના ઠેહેરે. (૨)
કભીઉસ ઘરમેં જાનીકલે, કભી ઇસ ઘરમેં આ ઠેહેરે.
મોહંમદ મુસ્તફા ઔર હઝરતે, યુસુફ સેં ક્યાહે નીશબત (૨)
તો મતબુલે ઝુલેખાંથે, યે મેહેબુબે ખુદા ઠેહેરે (૨)
ચાહરૂમ આસ્મા પર, રહે ગયે હઝરતે ઇસા. (૨)
મગર અરશે મુઅલ્લા પર, મોહંમદ મુસ્તફા ઠેહેરે (૨)
ફના રીલાહ જબ હમહો ચુકે, તો ફીર હમહી હમહે (૨)
કહીં બંદે બને અપને, કહીં અપને ખુદા ઠેહરે. (૨)
ભલા કીસ તરાંહસે ગરદીશમે આગે, શીસ્તાગે ઉમ્મત-ભલા. (૨)
હુસેન ઇમિને અસ્લીશા...જબકે કોઇના ખુદા ઠેહરે (૨)-ફના—

ગઝલે-ગૌહર, તર્જે—'કવ્વાલી'

ન તડપ ફીરાકે શુતમેં દીસે બેકરાર સોજા.
કે ગુજર ગઇ શબ આધી. નકર ઇન્તેજાર સોજા
ન તડપ ઝમીં પે **ઝાલીમ** તુઝે ગોદ મેં ઉઠાલું,
તુઝે **સીને સે** લગાલું. તુઝે કરલું **પ્યાર** સોજા,
વું નસીમ ઠંડી ઠંડી. યે હવા કે સરદ ઝોકે,
તુઝે દે રહી હે લહરી, મેરે **ગમ ગુસાર** સોજા,
વેહ તેરે સદાએ નાલે, મુજ મુત તમામ ન કરદે,
મેરે પરદા દાર સોજા, મેરે રાજદાર સોજા.
મુઝે **દફન કર** ચુકે જબ. તો લહદતે યે નીદાદી.
મુઝે ઘર સમજ કે અપના, મેરે વાગ ગાર સોજા.
સબ વસલ ઊનકા **સોના**, મેં હજાર બાર ખુશ હું,

તુ અદાસે ઊનકો કહેના કે ખુદકી માર સોજા,
મુઝે ખું રલા રહા હે, તેરા દમ બદમ તડપના,
મેરા સાથ દેને વાલે મેરે ગમ ગુસાર સોજા,

ગઝલે. નશિહત— — તર્જે-કવ્વાલી —

અબ જાનેદો બસ જાનેદો, વોહ **બેવફા** જાતા રહા,
દર્દ સીનેસે કલેજા, ચીરકર જાતા રહા,
જીસ્કો છાતીસે લગા રખ્ખા થા, મંયને શૌક સે,
વોહ મેરે નાઝો કા પાલા, **દીલરૂબા** જાતા રહા,
તન દીયા ઔર **મન** દીયા, ઔર **ધન**ની સારા દે દીયા,
ફીરતો બાકી કયા રહા, વોહ દીલકો **તરસાતા** રહા,
તીર નીગાહસે છેદકર, સીના જીગર જખ્મી કીયા,
અયસા સીતમ હમપે કીયા, દર દર વોહ ભટકાતા રહા,
ઉસ બેવફા **માશુક** ને, કયસા જલા રખા મુઝે,
જબ નજર પડને લગી, વોહ ખુદસે શરમાતા રહા,
તન મન તો સારા જલ ગયા, અબ કયા રહા ઈસ જાનમેં,
ધુની રમાકર ઈસ્ક કી, કફની કો રંગવાતા રહા,
ખુદ ખુદા બેજાર હૈ, જો કૌલ સે છુટા રહા,
ઈસ સાંસસે બેજાર હુય, કુટા તો ફીર જાતા રહા,
દર્દ દીલભી હૈ મુઝે મકસુદ ઔર જખ્મે જીગર,
સારી બાતેં તો રહી; વો દીલરૂબા જાતા રહા.

સરસ્વતિ જાન— તર્જે-ગઝલ-કવ્વાલી

અરે જાને વાલે, જરા આંચલ હટાં દેના;
તુજે અપની જવાનીકી, કસમ સુરત દિખા દેના;

ક્રીસીકા ઝાંખના ઔર, ઝાંખકર ચિલમન ગીરા દેના,
હમારા દેખના ઔર, દેખકર આંસુ બહા દેના,
કહેંગી સારી દુનિયા હાય! ઝાલિમ કયા તરિકા હય,
કે અપને ચાહને વાલેકો, જુઠા આસરા દેના!
ક્ના કે બાદલી લેને, ન દેગા ચયન યે ઝાલીમ,
યે દિલકે વાસ્તે છોટીસી, એક **તુરબત** બના દેના;
જો પૂછે તુજસે કાસિદ, મેરે દિલકી ખાના બરબાદી,
હથેલી પર ઝરાસી ખાક, રખના ઔર ઉડા દેના!

નાટકે—સતી મંજરી— —ગઝલ, કવ્વાલી—

કોઈ ફરીઆદ તો સુનલે, કીસી નીરદોષ અબલાકી,
દીયા બનવાસ ગુરબતને, દોહાઈ રામ રાજાકી,
જીગરમેં પડ ગયે સુરાખ, ગમસે હો ગઈ કાટાં,
બની હય બંસરી અબ દેહ, યે સારી કન્હૈયાકી,
બ્રેહમન હો ગયે બેરહમ, નહી હય છત્ર છત્રીકા,
મુસલમાનો તુમહીં દોડો, મદદકો એક કન્યાકી.

નાટકે —કુલીન નાયકા— (રાગ ગઝલ)

નેહા લગાતે હય હમભી બાલપનમે.
હોતે હય **શયદા** કઈ એક **ગુલોકે ચમનમેં.**
બદ મસ્તીઆં દીખાકે તકરાર કરતે હય,
આશક હમારે હમપે **જાંનીસાર** કરતે હય,
યે **ખંજરે** અબ્રુકા કબીવાર કરતે હય.
ઘાયલ હમારે નાજકે કઈ આહ ભરતે હય.
જબ આતાંહે સાંવરીઆ બલાયે લેતે હય,
ફીર સીસક મચલકે હસી ખુસીસે પ્યાર દેતે હય.

નાટકે—રા'માંડળીક— —તર્જ. કવ્વાલી—

·ખુને જીગરકો પીતે હંય, બસ ગમમેં તેરે યાર,
સહેરે ચમનમેં ફીરતે હંય, બસ ગમમેં તેરે યાર,
અયસી હવા ચલાઇ, જમના મોહે દીખાઇ,—બસ
મેં ચુપકે ચુપકે રોતી, હું બસ ગમમેં તેરે યાર,

હું ગમમેં તેરે રોતી, મુંહ આંસુઓએ ધોતી,
વોહ કહાં ગયો મેરો મોતી, મેં મોતી બીના નહી સોતી—બસ

શેર { દીલ ઉસીકો દીજીએ જો દીલદાર યાર હો,—
ક્યા હીંદુ ક્યા મુસલમાન કદર દાન યાર હો.— }

મેરી નઝર જો તુમસે લડગઇ મેં પલંગસે નીચે પડ ગઇ,
વોહ કહાં ગયો મેરો પ્યારો, મેં અગ્નિ જેસી જલ ગઇ,
બસ ગમમેં તેરે યાર,—ખુને જીગરકો.

નાટકેઃ-નિગાહે ગફ્લત—તર્જે-ગઝલ.

અયસી જો **દિલરૂબા** હો તો ફિર નાજ કયું ન હો?
યે હુસ્ન દિલ ફરેબ યે અન્દાજ કયું ન હો?...અયસી.
જિના હય પારસાઇકિ, નામ ઇસસે દહરમેં?
અવાજ એં મરીહકા એજાજ કયું ન હો...અયસી.
ખુબી કે આસમાનકી, **નરગીશ** તુમહારા હય,
હાલ તેરા અય માહ યે દમ સાજ કયું નહી?...અયસી

નાટકે—એશીઆઇ-સિતારા-રાગ ગઝલ

અજ'ય કુછ ઇન કેસાએ દઓરે, દઓરા હોતે જાતે હએ,
મુસલમાની **મુસલમાં નાં મુસલમાં** હોતે જાતે હએ
નુમા ઇશકી હવાને અયસે, જહેરી લે દીયે ઝોંકે,
જો કહેલા તે થે **ગુલશન,** વોહ **બીયાબાં** હોતે જાતે હએ,
ખુદા વન્દા તેરી કુદરત કે, ઓહ સારે કરીશ મેં હએ,
કે અબ કુરઆંમે મુનકીર, અહેલે કુરઆં હોતે જાતે હએ.

મીસ-કાલીજાન—રાગ, ખમાચ, તાલ, ગજલ.

ફનામેં આહમેં, ફરિઆદમે. શીયોમેં નાલેમેં,
સુંનાઉ દર્દ દિલતાકાત, અગર હો સુનને વાલેમેંઃ
તુમ્હારા ઉઠકે જાના, ઔર મરીજ ગમકા મર જાના,
મેરી જાન ફકક હોતાહે, યંહી તો મરને વાલેમે,

નાટકે—બખત્યાર. રાગ. પીલુ. ઠુમરી, ખ્યાને ફાની દુન્યા.

ઝુઠી હએ સારી દુન્યાં સૈયા, મએં ના જાનુરે,—ઝુઠી
રાહન પાણી કહી, ઢુંડ ઢુંડ ફીરી—
સીરપે ખાક ભીડાણી, **દુન્યાં મએ ના જાનુરે**—ઝુઠી

નાટકે—લયલીમજનુ—રાગ—જોગીયા પદ.

લયેલી, લયેલી-પુકારૂં મએં બનમે,
મેરી લયલી બસી મોરે મનમે—લયલી.
જાની દીલબરકો મુજસે છુડાયા,
આગે ફુરકતમે જીકો જલાયા,
હુવા **શએદા** હું મએં રહે અગનમેં;
મેરી લયલી બસી મોરે મનમેં—લયલી
મએં તો હુંઢુ હુ સારા બ્હીસના,
સબ હી કહતે હુએ **મજનુ દીવાના,**
નહીં તાલ હુએ **મુજ બેવતનમેં**
મેરી લયલી-બસી મોરે મનમે—લયલી.

કુલામે-આરામ-ખુદાઇ મોહબ્બત,—રાગ.ઝીન્ઝોટી.પદ,—

રામતોરે નામકી ધુમ મચાઈ,-અંગ ખાક ભભુત રમાઇ—રામ.
કાનન **મુંદરા** હાથન **માલા, કફની** મઠ્ઠીમેં રંગાઇ,
જપતપ હરકી મનમે લગાઉ, **અહલ્લક** પુકારત ભાઇ—**રામ.**
બન બન ભટકત, પતીયાં ચબાવત, હડીયન તનકી જલાઇ,
ધુપ ન શીતમે વસતર લીનો. **પુંગીનાદ** બજાઇ—**રામ**
ધ્યાનમેં તોરે, પ્રભુપિયારે, શુધ બુધ સારી ગમાઇ,
લજ્જા ન-જગકી. કીની કછુભી, સીસપે જટીયાં બઢાઇ,—**રામ.**
માત પીતા ભી ભુલ ગએ હમ, ભુલે બ્હેન ઔર ભાઇ,
નાથકે ધ્યાનમેં દુનીયાં ભુલાઇ, ઔર ભી ભુલે સગાઇ—**રામ.**
રામ તુંહી "**આરામકો**" વાલી, તુહી કરેગો રસાઇ,
તનમન તોએ અરપન કીનો આત્મા તોરી ઉઠાઇ—**રામ.**

નાટકે—લેડી લાજવન્તી-તર્જે-કવ્વાલી.

કભી તો જાગો અય સોનેવાલો, વ્હો કાસ અજ્લએ જગા રહા હય.
કહીં સદા શંખમે હય દેખા, કહીં અજાનમે ખુલા રહા હય.
લહુ કે એક દુસરે કે પ્યાસે, રહો ન અબ મોમીનો બરેહુમન.
કહીં વો જમ જમ લુટા રહા હય. કહીં વો ગંગા બહા રહાહય.
બહોત દીનો આબરૂ ગંવાઇ, બહોત દીનોકી હય જગ હસાઇ.
બીગડ કે બચકો ન અબ તુ મ્હારી, વ્હો અપ બીગડી બના રહાહય,
લે મીલો વકત જા રહાહય, લડો ન અપસમેં ભાઈ ભાઈ
કીડે નઅબ લાજવન્તી આખે તે કુસંપ તુમ્કો લજા રહાહય.

ગઝલે—સાબીરઃ—તર્જે-કવ્વાલી.

ઓ લામકાનવાલે, અપના પતા બતા જા,
આંખેં તરસ રહી હૈ, જલવા જરા દીખા જા.
મેં ઢુંઢતા હું તુજકો, દીવાના વાર હરસું,
ઓ શાહેદે **હકીકી** સુરત મુજે દીખા જા,
દીલકો હે ચાહ તેરી, આંગોં કો શોખ તેરા,
આ દીલમે મેરે આજા, ઓર આંખમેં સમાજા.
લો તુજસે લગ રહી હે પરવાના વાર મેરી,
આસમા ઇશક મેરી, **મેહફીલમે** બી જલાજા,
અન્ધેર છા રહી હે, ગફલત કી કયા ઘટાએં,
તુ અબ્ર બનકે આજા, છીંટા કોઈ લગા જા,
પન્તેમે રંગ જીસકા, ઓર ગુલમેં જીસકી બુહે,
અય અંદલીબે શૈયદા, ઉસકા પત્તા બતાજા,
ને રંગીએ જહાંસે, ઘબરા રહા હે **સાબીર,**
એક રંગ ઉસકો કર દે, નક્શા દુઇ મીટાજા.

ગઝલે-ફીરોજ—તર્જે-કવ્વાલી. "તારીફે-ગાના"

અજબ અસર હે ગાનેકી, સુનતે ગમ સફા હોવે,
ગેહેર બારભી કરે રહેમ, જે, ખુદા ખફા હોવે.
હેવાનભી જો સુનતે હો, જાતે હુએ આશક,
જો બેવફા સંગ દીલ હો, ઓ બી-વફા હોવે...અજબ.
હુએ ફીલીવા આમ મતી ફુલે આગામઝી,
શરાબ બેહોશ વો હુએ, જીસ્સે દર્દો દફા હોવે...અજબ.
ગીરપે ગીરા અફલાક, તો પલમા ગીશાન લગે,
આરામ હુએ એજીનદાંમેં, જેલખો જફા હોવે...અજબ.
ફીરોજ કે આરજુએ, ગાને રહો સુબોહ સામ,
ખુશ હો ઇલાહી તુમપે-હેનો જાહા નફા હોવે...અજબ.

ગઝલે—કાઝી. તર્જે-કવ્વાલી.

દરપર પડા રહુંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો,
દેખા તુમ્હે કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
પુછા ગલી વ ઘર ઘર, હે દેખ લેના તુમકો,
બદનામ તો કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ફુરકીસે તુમ જો ચાહો, દરવાઝા છોડ જાઉં,
ગરકરભી ના રહુંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
લાખો સીતમ સહુંગા, મેં ઇશ્કમેં તુમારે,
શિકવા નહીં કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો,
દિલોજાન ઓર ઇમાં, તુમપર કરૂંગા કુરબાં,
વાયેદા વફા કરૂંગા, ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કાઝી પહેનકે કફની સુરત બના ફકીરી,
દર દર સદા ફિરૂંગા. ચાહે બોલો યા ન બોલો.

મીસ-ગોહરજાન. રાગ-ઠુમરી-દાદરા.

આન બાન જીયામેં લાગી (૩) પ્યારી ચીત્તચોર હ્રદિયામેં બસી કેસીબસી-આનબાન (૨)
પરન લાગી ઝુકકે **પૈયા,** (૨) **કૌન મહેરબાન સૈંયા**-પરન-કૌન
તુમ બીન મોહે કલન પરે, (૨) તુમરે કારન **જાગી**-આનબાન.
હાં......આનબાન હાં......આનબાન...અરેઆન.....બાન-આનબાન.
પ્યારી ચીતચોર (૩) હે જીયા મેં બસી કેસી કુસી-આનબાન.
પરન લાગી ઝુક કે પૈયા **કૌન મહેરબાન સૈંયા,** તુમ બીન મોહે-આન.

મીસ—દોઅન્ની જાન—રાગ-દાદરા-ખમાવની.

કહાં જાયગોરે **કહાં જાયગોરે** યાર-નેના લગાયે કહાં જાયેગોરે—
કહાં જાયેગોરે યાર, નેના લગાયે કહં જાયેગો. કહાં જા. (૪) હાં કહાં-(૨)
નેના લગાલે કહાં જાયેગો-ગલી ગલીયં પુકારી ફીરતે, દેખ કહી ના જાના
મેરી સાતનીયા તાને દેગી, (૨) તાસં જીયરે લગોરે-લગોરે-લગોરે યાર (૨)
નેના લગાયે કહાં-કહાં જાયેગો (૩) હા કહા જાયેગો યાર-નેના લગાયે-
તીરછી નજરીયાં પ્યાર કીરે, પાની જીગરવા હો (૨)
અસે પીયા તુમ માં છલુબલીયાં (૨) તબ લગ જીયરા જલેગો,
જલાયગો, જલાયગો યાર (૨) નેના લગાયે કહાં-કહાં જાયગોરે (૨)
હાં કહાં જાયગોરે યાર-(૨) નેના લગાયે કહાં જાયગો—

નાટકે—ભુલભુલૈયા. રાગ-ગઝલ

બદ કીસમતી સે હો ગયે, **સામાન નયે નયે** (૨)
હાંસીલકી યે હેં **હસરતો,** ઓ **અમાંન** નયે નયે-બદકીસમતી
ગુરૂ બનમેં સેર લાલા, ઓ ગુલ અબ કહાં નશીબ (૨)
સહેરા નયે નયે હેં (૨) **બયાબાં** નયે નયે; ....બદકીસમતી

કરતા હું કદર અપને, દીલે લખ્ત લખીકી (૨) પેદા કીયે હે લાલ (૨)
બદખશાં નયે નયે-પેદા કીયે હે **લાલ** બદખશાં નયે નયે-બદકીસમતી-

ગઝલે-દાગ. તર્જે-કવ્વાલી

જીસને કહા કે **દાગ** વફાદાર મર ગયા,
વોહ હાત મૂલકે કહેતેં. હય કયા નાર મર ગયા.
રીતમે બલાંઓ ઇશ્કકી. વોહ કશ મકશ રહી,
એક એક ફડક ફડકકે. ગીરફતાર મર ગયા.
આંખે ખુલી હુઇ મય પસે મર્ગ પ્રસ લીયે,
જાને કોઇ કે તાલીબે. દીદાર મર ગયા.
જીસ્સે દુહા હય આપને એ કરાર જી ગયા.
જીસને સુના હય આપસે ઇનકરાર ગયા.
ફીસ ખે કીસીને **દાગને** અફસોસ જાન દીઇ
પહડકર તેરે ફીરાક કે અશઆર મર ગયા.

ગઝલે-ફીરોજ—ભૈરવી-ગઝલ.

હમારી દિલ લગી **સનમસે**-કિસીસે દિલ લગાવે કયા.
મરીઝે ઇશ્ક જહાં હોકે-પુતોંકે ત્યાં જગાવેં કયા.-હમારી.
દગલબાજી હુઇ યારો-હકીકત કયા સુનાઊં મૈં;
કિયા સબ બખ્ત મેરેને-કિસીકો હમ સતાવે કયા.-હમારી.
હમારી લાશ દોજખમે-ઉઠાકે ફેંકનાં યારો;
મિહા મું રોજ કયામતપર-**ખુદાકો** હમ બતાવે કયા-હમારી.
હિજરકે દર્દકી દારૂ-નહી મિલતી જહાંમે તો;
સિવારો યાર દર્દો ગમ-કિસીકો હમ સુનાવે કયાં.-હમારી.
અરે **ફીરોજ** વો વાકેફ-હૈ મેરે જિગરસેભી;
નિકાલે ડાલકે મુંકો-ઉસીસે હમ **છુપાવે** કયા.-હમારી.

ગઝલે-હસરત—રાગ, ગજલ, કવ્વાલી.

ઇલાહી આબરૂ રખીયે મેરે પાઉ કે છાલોંકી,
છીદી જાતી હેં નોકે ખારપર આંખે ગજાલોંકી.
દિલ અપના મુંતસીર ચહાત મે હય ઉન બુલ્ફ વાલોંકી,
ગજબ હે ગુલશને, હસ્તી તબીયત મેં મલાલોંકી.
તુમ્હેં કરતે હેં કાયલ યા, ખતા મેરી બતાતે હેં,
હમેં ભી દેખની હે મુનસફી ઇનસાફ વાલોંકી.
તેરે દરકે ગદા કમલીયે અપની ફક્ર કરતે હૈં,
ન હસરત ઉનકો સાલાંકી ન ખવાહીશ હય દુશાલોંકી.

મીસ-કાલીજાન—રાગ-ગજલ, પંજાબી.

ઇલાહી કયો કરેં જપ્તે, મહોબત હમને મરતે હૈ.
કે નાલે તીર બન બન કર કલેજેમે ઉતરતે હૈ.
જફાપર જાન દેતેહૈં સિતમપર તેરે મરતે હૈ
એના કામે મોહબ્બત સચતો યો હૈ કામ કરતે હૈ

ગઝલે—દાગ—રાગ—ગઝલે-કવ્વાલી.

દીલકા કોઇ હાગી, દમે-બિસમીલ નહીં હોતા
કમબખ્ત કલેજાભી, તો શામીલ નહીં હોતા.
તીર ઊસને લગાયા વહ, લગા આકે જીગરપર
કમસીન હે વહ કયા જાને ચહાં દિલ નહી હોતા.
દીલ તુમને લીયા હૈ તો જરા તોલો લીયે હજરત
ચુટકીમેં મિસલનેકે લિયે એ દિલ નહીં હોતા
અયે દાગે મુંસીબત મૈં હું કુછ કલ નહી પડતી,
ઓ, છીનતે હો મુઝએ, જુદા દિલ નહી હોતા.

ગઝલે-કાઝી —: **માંડ-ઠુમરી** :—

અજમેરકે બાશી મનમોહન મોહે દીજો દરસ દીખાયે,
મોરા તડપ તડપ જીયા જાયે, **ખ્વાજા** મોહે દીજો દરસ દીખાયે,
નબી અલી હુસૈનકે નુર, એનસાની ગૈસુસ-સકલૈન,
સગરે વલી યેહ પુકાર, કરત હું ઠારે તુમરે **દવાર,**
ખ્વાજા ઉસમાન કે રાજકુમાર, ખ્વાજા મોહે દીજો દરસ દીખાયે,
ચંદ્ર બદન મ્રગ લોચની, નૈના-માથે તીલક સંરતાજ,
હિન્દકે મહરાજોકે રાજા, **ખ્વાજા ગરીબ નવાજ,**
તોરી સુરતપે બલહાર-ખ્વાજા, મોહે દીજો દરસ દીખાયે,
ખ્વાજા કુતુબ ઓર ગંજ શકરયા **સાબીર નીઝામુદ્દીન,**
સગરે વલયનમેં સરદાર, તુમ્હીં હો **ખ્વાજા મઇનુદદ્દીન,**
તુમતો તારોમેં જેસે ચાંદ, ખ્વાજા મોહે દીજો દરસ દીખાયે,
આન પડાહું દરપે તુમ્હારે, છોડકે મેં ઘરબાર,
જો કુછ બીપતા બીતી હૈ, ખ્વાજા જાનત હો સરકાર
તુમતો **કાઝીકી** રખીયો લાજ, ખ્વાજા મોહે દીજો દરસ દીખાયે

મીસ-ગૌહરજાન. રાગ-ભૈરવી-ઠુમરી—

નાહક લાયે, ગવન, ગવનુવારે, મોરા નાહક લાયે ગવન—
ગવનુવારે મોરા નાહક લાયે **ગવન,**
આપતો જાયે **બીદેશવારે** જાયે મોરા—રે...નાહક લાયે **ગવન.**
ગવનુવારે...મોરા નાહક લાયે ગવન.
અરેના...હાં...હાં...નાહક નાહક લાયે ગવન ગવનુવારે...(૨)
જબસે ગયે મોરી, શુદ્ધન લીનીહાં...**બીતો જાય જોબનુવારે,**
મોરા હાં...નાહક લાયે ગવનુવા...(**માઈ નેઇમ ઇઝ ગૌહરજાન)**

મીસ-કાલીજાન—રાગ, જીલાકી ધુન, તાલ, લાવની.
નાજસે દેખો, ઇસારા કરતે જાતે હૈ,
હમારે દીલકો નાબકસે; ઇસારા કરતે જાતે હૈ.
વહ **ચરકે** દેતે જાતે હૈં, **જફા** યે કરતે જાતે હૈ,
જીગર તો દેખીયે હમ અબ, ગવરાં કરતે જાતે હૈ.
ઇલાહી ઇસ્કને હમકો, **યહ કૈસા કર દિયા મજનુ,**
કે અબ તો દોસ્ત-બી હમસે, કનારા કરતે જાતે હૈ.

મીસ-કાલિજાન—રાગ-જીલ્લા-તાલ-કવ્વાલી, ગજલ.
દીયા હૈં ગુલસ યારોંને, કફન રંગીન પહનાયે હૈ,
તમાસા હૈ, કે કુસ્તેકો, તેરે **દુલ્હા** બનાતે હૈં,
• મેરે મુરકદ કો ફુકરીને **કયામત** બનકે આતા હૈ,
પહાડું આનકર બેઠયાં તો યોં મુઝકો સતાતે હૈ.
હલીના જહાં રખતે હે શાયદ દર્દકા શીવાહ,
જગહ હોતા હૈ જે દીલજે, ઉસીદા દિલ દુખાતે હૈ.

ગઝલે—અનવર— "સાને ખુદા"
જલવા મુઝે દીખા દો અજમેરકે બસૈયાં,
રૂખસે નીકાબ ઉઠાદો અજમેરકે બસૈયાં,
આંખોમેં અશકે હસરત દાગે ફીરાક દીલમેં,
દુખકી મેરી દવા દો અજમેરકે બસૈયાં,
સુરત નહીં દીખાતે હે ઇખત્યાર તમકો,
આવાઝ હી સુનાદો અજમેરકે બસૈયા,
હોજાયેં હોશ દીલસે યાં મા વ મનકે ઝગડે,
વહેદતકી મય પીલાદો અજમેરકે બસૈયાં,
ઉમ્મીદવાર હોકર **"અનવર"** ખડા હે દરપર,
બીગડી હુઈ બનાદો અજમેરકે બસૈયાં.

ગઝલે—આરામ **તર્જે—કવ્વાલી.**

શાનપે મુજકો તેરી યાર તું બલ જાનેદે,
ગરમી એ ઇશ્કસે યહ-ગમકો પીગલ જાનેદે,—શાનપે.
શૌક હુએ તાજાકે મએ તુજકો લપટલું પ્યારો,
જોશે શબાબકો ન ચુંભી ઉબલ જાનેદે—શાનપે.
આગ સીલગી હુએ યહેં જોબનકી ઉઠે હુએ શૌલે,
ઇસી આતશમેં અએ **દીલદાર**, તું ગલ જાનેદે—શાનપે.
મસ્ત ચશમે હુએ મેરી-કએફમે ચકચુર હુઇ,
યહી મસ્તીમે મેરી જાન નીકલ જાનેદે—શાનપે.
જામ દે મુજ કો તું **આરામ**કા મેરે મજનુ,
કરકે લબરેજ, બહો પએમાના ઉછલ જાનેદે—શાનપે.

ગઝલ—કવાલી.—અહેવાલે-ઇશ્ક.

હમસે રૂઠે હુંય વોહ. ગયરોં કો મનાને કે લીએ,
કયા અજબ બાત બનાઇ હૈ, મનાને કે લીએ.
આએ હુંય ગએર કે ઘરસે, વોહ લગાકર **મહેંદી.**
જબ્હાકે વક્ત તડપને સે સનમ રૂઠ ગયા,
ખુન દોડતા હુવા જાતા હૈ મનાનેકે લીએ,
કયું મરે જાનો હો ભીલ લેના શફક ખુબ ગલે,
ઇદ હો રોજ મેં તૈયાર હૈ આને કે લીએ.

ગઝલે-મોતીજાન—બ્યાને—લયલી મજનું.

મજનું તેરી આંખોમેં-યા-દીલમે, રહી **લયલા,**
કયા ખુબ **મોહબ્બતકી-મંઝીલ** મેં રહી લયલા.
નાહક હો રહા હયે આગે, બેચેને દીલે **મજનું,**
એક દીનભી ન બે પરદા, **મેહ ફીલમેં** રહી લયલા.

ખુદ સમ આ શીફત હો કર, પરવાના બનાનાથા,
એ કૈસકે ક્યું અપની મેહફીલમેં રહી લયલા.
લયલાકે તસવરને, રખ્ખી ન હુઇ બાકી,
લયલાહી બના મજનું, જબ દીલમે રહી લયલા.
વાકીફ હો જહાં ઉસકા, ક્યું કર બને મજનું,
મૌજુદ હરએક દિલકે, મહેમીલમેં રહી લયલા.

ગઝલે—અફજલ—તર્જે—કવ્વાલી.

ઉસને કહા તુ કોન હે, મેને કહા **શયદા** તેરા,
ઉસને કહા કયા ચાહીએ, મેને કહા જલવા તેરા.
ઉસને કહા ફીરતા હે ક્યુ દરપર મેરે પરવાનાવાર,
મયને કહા હય સમામે રોશન બેહત મુખડા તેરા.
ઉસને કહા કયા હુર હું મુજપર જો તુ હે મુબતીલા,
મયને કહા વો હો શીદાગર દેખલે જલવા તેરા.
મેને કહા તુ મેરા **આકા** હું મય બરદા તેરા,
ઉસને કહા મે હુ ગુલ એકતા જહાં કે બાગમે.
મેને કહા બેમીસ્લ હું **બુલબુલે** શયદા તેરા,
ઉસને કહા મે મર્ગે દીલકા, કીસ તરહાં કરતા હે કયદ.
મેને કહા દેનાએ ખાલ ઓર ઝુલ્ફ હે ફન્દા તેરા,

ગઝલે-મન્સુર—તર્જે-કવ્વાલી.

જલનેદો મુજે સમાંપે, પરવાંના સમજકર.
લે લેનેદો **બોસા** રૂખે જનાના સમજકર.
ઝુલ્ફોંમય ન ઉલઝાઓ, **પરી** રૂ મોરે દીલકો,
જન્જીર ન ડાલે, ઉસે દીવાંના સમજકર.
અય પરદાનશીં સાત હેં પરદે તેરે ચરકે.
છુપ જાં મેરી આંખો મય નીહાં ખાના સમજકર.

કુંગી કોઈ ઝુલફોં લીએ આઇએ હે આખીર,
લે લો દીલ સદ ચાક મેરા શાંના સમજકર.
અય રૂહ નીકલ જલદ કહીં કેદે મકાંસે,
એઠા હે અબસ ખાકકો કા શાંના સમજકર
કયા ખુબ મઝા હો કે વાહ મેહફીલસે નીકાલેં,
ગેરોકો મેરે **હુશનકા** મસ્તાના સમજકર
મન્સુરકો મુશા ન સમજે દારકે કાબીલ
કહેતાથા વોહ કુચ્છ નિહાં રીન્દાંના સમજકર

જલશા સંગ્રહ—રાગ, પરજ, કાલીંગડો, ગજલ.

સબકુ એક લેના તેરી ચાદને સોને ન દીયા,
એકરારીને મુજે ગાફેલ બી હોને ન દીયા.
રાતકી બાત બતાવો મેં તેરે વારી જાવું,
કોનશા દાગ થા દામાન, મુજે ધોને ન દીયા.
કોન કાફર તેરે કદમો તલે આયા કાયા,
પુછા અસતીનસે આંસુ રોને ન દીયા.
મે તુજે દેખા કરૂં મેરે બાગ બાંહેરા ચમન,
ઈશ્કોકા જામ તેરે બાગમે બોને ન દીયા.
ઇસને કહા તારીફ કયા ઔર નામ કયા હૈ આપકા
મેને કહા શાએર હે અયજાં **અફ્જલે** શેયદા તેરા

ગઝલેઃ—કવ્વાલી "જો તું હય વોહી મેં હું"

અય મેરી દીલે શયદા **જો તું હય વોહી મેં હું.**
અબ કીસ લીયે પરદા હય જો તું હય વોહી મેં હું.
આઇના ઉઠા કર વો પીર અકસ સે યું બોલા.
કયું બાત નહિં કરતા જો તું હય વોહી મેં હું.

અબ કીસ લીએ અય પ્યારે અબ મુજસે રૂકાવટ હય.
મેં **મોજ** હું તું **દરીયા** જો તુ હય વોહી મેં હુ.
મેઅરાજમેં ખાલીકને હઝરતસે યેહ ફરમાયા.
આ તુજસે નહિં પરદા જો તુ હય વોહી મેં હું.

જલસા-સંગ્રહ—રાગ, પીલુ-ગઝલ.

ઝુબ્ફેપુર પેચમે દીલ ઐસા **ગીરફતાર** હુવા, છુટના દુસવાર હુવા.
એઠ બેઠલાએ નયા ઇશ્કકા આજાર હુવા, મફત બીમાર હુવા.
અપને બેગાનો સે લઈ તેરે સબબ આંખ ચોરી, હયએ ઇનસાફ કીજા.
હાય! ઇસપર તીનાતો મુજસે સગેકાર હુવા. ઓર એ ઇનકાર હુવા.
ખાક સેરોકી તેરે હીજ્રમે છાની ઐગી, હોશીઅત તક ના રહી,
યાર તનવા કે મેરે દસ્તા હરખારહુવા, કૈસા લાચાર હુવા.
હૈ સુના મેને કે છુપ છુપકે ચલે જાતે હો, ઇસ્કા બાએસ તો કહો,
સચ બતાવો કે એ **કીસ્સે નયા પ્યાર હુવા, કોન દીલદાર હુવા.**
હમદમો હમ સુખનો મુનીસો નમરાજે સફીક, ન રહા કોઇ રફીક,
દર્દેગમમે મેરે ન કોઇભી ગમખાર હુવા, ગમ ફકત યાર હુવા.

ગઝલે-હુસેની —: ફકીરોકાં ઝોંપડા :—

દેખે જો બાદશાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા,
બોલે અજબ હય વાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા,
કતરે બુલન્દ ગીરતે હય અકસર **જહાનમેં**,
હોતા નહીં તબાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા,
કહરે ખુદાસે અહલે હુકમત જરા ડરો,
ફુંકા ન બેગુનાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા,
જુઝ ખારો ખાસકે ઓર નહીં યા ધરાહુવા,
ઇસકા હય ખુદ ગવાહ ફકીરોકાં ઝોંપડા,
રહમતકે **સદકે** **સર** **સરે** **ગમસે** બચાઇયો,
ઉજડે ન યા **ઇલાહ** ફકીરોંકાં ઝોંપડા,

અહલે નઝર સમઝતે હય અરરે ખુદાઇસે,
ક્યા દેખેં હમ નીગાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા,
કસરો મહેલમેં રહેં હય જો ઝેર આસમાં
દેખેં વોહ ગાહ ગાહ, ફકીરોંકા ઝોંપડા.
ક્યું હકકી જલ્વ ગાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા.
મીટ જાઇંગી જહાંકી—હુસેની ઇમારતેં,
જીસ દીન હુવા તબાહ ફકીરોંકા ઝોંપડા.

ગઝલે—કાસીદ—તર્જે-કવ્વાલી.

બગલમે ચાર બોતલમેં, શરાબે અરગવાની હય,
યેહ અપને દીનો ઇમાંકી ખરાબીકી નીશાની હય.
દુઆ બે બહેર કે માનીંદ અપની જીંદગાની હય,
ખરીદો તૌશએ ઉકબા કે યહ બાજાર ફાની હય.
શહેં કૌનો મકાન પૈગંબરો, અલ્લાહ બેશક હય,
શહાદત દે લીએ ક્યારી કીતાબે આસમાની હય,
યેહ કુદરતકી સનાઇ તેરી તસવીર મેં પાકર,
ઇધર બેહ જાદ શરાદર હય ઉધર હૈરાન માની હય.
ઐવજમેં ખતકે હમ લોટન કબુતર અબકી ભેજેંગે,
ઇસી પરદેમેં કાસીદ દીલકી બેતાબી દીખાની હય.

ગઝલે—તાહીર—તર્જે-કવ્વાલી—

ગજબમેં હે દીલે મુઝતર મુસીબતમે હે જાં મેરી,
ગીરા પીરે ફલક મુઝપર, ખબર લે નવ-જવાં મેરી,
જમી લરજે પડે વોહ ગુલચિરાગે આસમાં હો ગુલ,
કલેજા થામ લે બુલબુલ, સુને ગર દાસ્તાં મેરી,

પડા જબ હાથ બાલે પર તો બરકે હુસ્નને જલકર,
કહા બીજલી ગીરે ઉસપર,છુએ જો બીજલીયાં મેરી,
નિગાહે નાજ કયા ફેરી, અબદ તક હો ગઈ સત્તારી
અદાયે દીલસ્તાં તેરી લીયે જાતી હે જાં મેરી
અગર તડપા તુને બિસમીલ વોહ બીસમીલ કયા હુવા ઘાઇલ
ખુદારા ઓ બુતે કાતિલ, ઉડાદે ધજ્જીયાં મેરી,
મોહબ્બત હે લડક-પનસે, મુઝે ઝીંદાકે આંગનસે,
ન ખીંચો તૌક ગરદનસે, ન કાટો બેડીયા મેરી,
ખુદી જબ-મીટ ગઇ તાહીર હુવા રાજે નીહાં જાહીર,
ખુદાસે હો-ગયા માહીર નજર પહોંચી કહાં મેરી.

ગઝલે—કવ્વાલી—"તમન્નાયે—મોહમ્મદ."

યા **પંજતન** બચાના, જબ જાન તનસે નીકલે,
નીકલે તો યા **મોહમદ**-કેહ કર દહનસે નીકલે,
આવેગા મેરા પ્યારા, બાજેગી ધુનકી મુરલી,
જબ વોહ મેરા સાંવરીયા જોબનકે બનસે નીકલે.
મેરે મરીજ દીલકી ઉમીદ-હય તો યેહ હય,
જાનુ પે ઉસકો સરહો, ઓર જાન તનસે નીકલે.
જીસ જાનો ફસ્લ કેહ હય, કહીયો ગુલે સે જાકર,
હમકો તો હો ગયે-હંય, બરસે ચમનસે નીકલે.
કયા લાયાથા સીકંદર દુનીયાંસે લે ગયા કયા,
યે દોનો હાથ ખાલી બાહેર કફનસે નીકલે.

ચીસ-સોહરબાન—રાગ, ખમાચ, તાલ, ત્રિતાલ.

દીલ કીસીસે ન લગાના, બુરા હે, જાને ઝેરી જમાના—બુરા હે,
હમસે **અદાવત** ગેરસે **ઉલફત**, દીલ જલેકો જલાના—બુરા હે.

મીસ-ગૌહરજાન—

સાંવરીયાં મન ભાયોરે, બાંકા યાર,
કાહુમેં **હજરત** કાહુમેં **મુસા** આપહી આપ સમાયોરે;
અરે કેસે હી રંગ, દિખાયોરે બાંકા યાર૦

નાટકે—દુશમને ઇમાન.—તર્જે—ગઝલ.

છોડકર દુનિયા હજારો **નામવાલે** ચલબસે,
ડાલકર **કફની** ગલે નાઝો કે પાલે ચલબસે.
જીનકો દુનીયાસે ગરજથી ઓરન દીસે કામથા
આજ વોહ જેરેજમી **અલ્લાહ** વાલે ચલબસે.
ખ્વાહિશે અએઆલદ કયા હએ ખ્વાહિશે **ઈમાન** કર,
દેખ મુઝકો છોડ મેરે સાથવાલે ચલબસે.

ગઝલે—કવ્વાલી. —(૦)—

મેં ખુબ સમજતા હું કે તુમકો ન હો કયા હો
ગર **કુફ્ર** ન હોતા તો કેહદું કે **ખુદા** હો
ઝાહીરમે તો **અહેમદ** હો **મહમદ** હો બશર હો
બાતીનમે **ખુદા** જાને કે તુમકો ન હો કયા હો
તુમ માલીકો મુખતાર હો બખશો જીસે ચાહો
અલ્લાહકે બંદે હોકે બંદોકે ખુદા હો

નાટકે—પાક અસમત. રાગ. જીલા—ઠુમરી.

તેરે દરપે હમ આકે પડે હએ **સનમ,**
ન સફરકે રહે ન વતનકે હુવે.
તેરે હીજ્રમે બાનીએ જોરો સિતમ,
હુવે **કબ્રકે** ઔર ન **કફનકે** હુવે,—તેરે
દમે સુબ્હે મે આઈ હય બાદ બઝોશ.
ઊસ ગુલકા હમે યાદ આયા આગોશ,
આયા **રો રોકે** અપના લબોંપે હએ દમ,
રહે **દસ્તકે** ઔર ન **ચમનકે** હુવે—તેરે.

નાટકે—ચંદ્ર મધુરી—તર્જે—ઉસ્તાદી.

તેરે લીરે જોબનીઆં બનાએ રખુંગી સો તેરે લીયે,
સોનેકા ઘડવા હય ઓર ઘડે પર ઝારી–યાર,
ગંગાજલ પનીયાં ભરવાએ રખુંગી સો તેરે લીયે—તેરે.
ફુલ મંગાયા મયને **તુરા** બનાયા યાર
ફુલનકા **ગજરા** બનાએ રખુંગી સો તુરે લીયે—તેરે.
હાર બી પહેરા મેને પહેરી **બંગરીયા** યાર,
ઝુલ્ફેમે **મોતી**આં બંધાએ રખુંગી સો તેરે લીયે—તેરે,

ગઝલે—" નશીયત " —(૦)—

ન રખ્ખેગી ઝીન્દ **મોહબ્બત** કીસીકી
હમેં લે ઉડેગી ચેહ **ચાહત** કીસીકી
મુઝે નીંદ કયા આએ ફુરકતકી શબમેં
કે ફિરતી હું આંખોમેં **શુરત** કીસીકી
જહાં ભેજ દે અપને **બન્દે** કો માલિક
ન **દોજખ** કીસીકી ન **જન્નત** કીસીકી
તડપતા મુઝે દેખકર યું ન હંસ્તે
અગર તુમકો હોતી **મોહબ્બત** કીસીકી
કભી દેખ લેતા હું અય માહ તુજકો
કે મિલતી હે તુજમેં શબાહત કીસીકી
ફકીરી મેં યા **રબ** વોહ હીમ્મત અતાકર
સમાએ ન આંખોં મેં **દોલત** કીસીકી
કરે કોઇ ઇખ્લાસ શીકવા તુમહારા
મગર તુમ ન કરના શીકાયત કીસીકી

ગઝલે—હશ્ર—તર્જે-કવ્વાલી

તુમ્હારે ઇશકમે સાહેબેં આહનકા ગેહના હય
અગર ઉસકી શીકાયત ક્યા હય **જબ લાખુંને પેહના હય**
તુંમ્હેં તો **દીલ રૂબા** કરના હમે **મનઝુર** થા સાહેબ
ખલાસેં **ગમ** નહીં ઇસિકા અગર યે **રંજ** સહના હય
કહો સદમા જુદાઇકા સહે ક્યું કર તેરા **આશીક**
ઇધર બેતાબ હય દીલ ઓર ઉધર આંસુકા બેહના હય
ભલા મેં દરદે દીલ અપના મસીહાસે કહું ક્યું કર
મુઝ તો ઉનકી ફુરકતમે તડપ કર જાન દેના હય
ન હો બેહોશ અય **શૌકીં** ઝરાકર ખ્યાલ ઉસ દીનકા
જહાંપર **હશ્ર** તક નાદાં અકેલા તુઝકો રહના હય

કબીર ભજનમાળા, ગઝલે-કબીર સહાબ.

તુઝે હૈ શૌક મિલનેકા, તો હરદમ લૌ લગાતા જા,
જલાકર ખુશનુમાઇકો, ભસમ તનપર રમાતા જા,—
પકડકર ઇસ્કકી ઝાડૂ, સફાકર હુજ એ દિલકો,
દુઇકી ધૂલકો લેકર, **મુસલ્લેપર** ઉડાતા જા—
તોડકર ફેંકદે **તસબી, કીતાબેં** ડાલ પાનીને,
સુનાલે જો કિયા કુછ હૈ, વો દિલસે સબ ભુલાતા જા—
ન મર **ભૂખા** ન રખ **રોજા** નજા **મસજીદમેં** કર સિજદા,
બજૂકા તોડકર કુજા, **શરાબે** શૌક પીતાજા
ન હો **મુલ્લાં** ન બન **બ્રાહ્મણ** દુઇકા તર્ક કર ઝગડા,
હુકમનામા કલન્દરકા **"અનલહક"** તૂ સુનાતા જા—

ગઝલે—કવ્વાલી. —(૦)—

તેર જલવા નજર આયા જમાલે હો જહાં બનકર
દો આલમ દીલમે રોશન હો ગએ અરઝો સમાં બનકર
અનલહક કુએ ઇઝની શમ્સ ઓર **મનશુર** કો કહેને
ન આતા ઉનકે મુંહસે તું ખુદ મુતલક અઝાં બનકર
હરમ ઓર દેરમે જીસ દમ હુવા ઇઝહાર વેહદતકા
નો ના કોસોંકે મુંહસેથી સદા શોકે અઝાં બનકર
ઉખાડે પાકં મલકોંકે ખુદા બંદોકે જબ તુને
તો બુત ઝુક ઝુકકે મીજદેમે ગીરે અઝો બ્યા બનકર
ખીઝાંકા ખોફ કયા હય ફીર ભલા ઉસ **બાગે** વહેદતકા
મુહાફીઝ જીસકે ફુલોકા વોહ ખુદ હો **બાગબાં** બનકર

મીસ ગુલનાર—રાગ-જીલ્લા.

હાંરે સૈયા પરૂ મૈ તો રે પૈયા, સતાવે કાહે મૈકા, (૨)
પીયા પ્યારે સોતનસે જાય વારી, (૨)
મોહે બીરહાકી મારી કયું **કટારી,** (૨)
પગ પલીઆં, તન મલીયાં, બેકલીઆં હો રસીયા હાંરે સૈયાં (૨)
બીરહાકી મારી મેતો, **રા'ર** કરૂંગીરે કૈસેની દુરાય તુમ આય.
મોહે કાંહે સતાય, મોહે કાંહે છલાય. (૨) જીજલાય, કલાય તડપાય
લલચાય,—હાંરે—સૈયાં (૨)

મીસ રોઝા—રાગ, દેશ—તાલ, ધીમા, ત્રીતાલ—

છબ દીખલાજા બાંકે સાવરીયા, ધ્યાન લગો મોહે તોરારે,
બાંકે ચિતવન નયના રશીલે, ચાલ ચલત મતવારીરે,
કાહે કરત કિત જાઉ સખારી ન માને જીયા મોરારે,—છબ.

ગઝલે—"આરજુ"—તર્જે-કવ્વાલી

કોઈ જાકર રસુલે પાકસે મેરી ખબર કરદે,
ગમે ફુરકત નહિ કટતા હે પત્થરકા જીગર કરદે.
હમારી ભી શબે ફુરકત ઇલાહી હોગી કબ આખીર,
બહોત બેચેન દીલ હય ખુશ જલદી સહર કરદે.
અતાકી હય મહંમદકો ઇલાહી તુને સબ તાકત,
અગર ઝરરે કો ચાહે પલમે વોહ રસકે કમર કરદે.
જીસે ચાહે તો જન્નત દે જીસે ચાહે તો દોજખદે,
મેરે મૌલા તેરી મરઝી જીધર ચાહે ઉધર કરદે.

નાટકે—વિક્રમ—ચરિત્ર—તર્જે-ઉસ્તાદી.

તીરછી નજરીયાં લગા, એ જાનો જાની;
સો દર્દ દિલકો જલાયે જાઓ જાની—તીરછી૦
હમે તો આશક હએં તેરે, નાર્ગ નખરે કે પ્યારે,
કરોજી કરોજી કરમ રહમ, ફરમાએ જાઓ જાની—તીરછી૦

ગઝલે-અસગરી—તર્જે-કવ્વાલી.

ફીર વસ્લકે ઇન્કારપે **તલવાર** નીકાલી,
ફીર આપને મુજસે વોહી **તકરાર** નીકાલી.
આંખ એક આરઝુ એવસ્લપે સો બાર નીકાલી,
યુ આપને જાને દીલે બીમાર નીકાલી.
મેહફીલસે તો ઇશ્શાકકો સો બાર નીકાલા,
હસરતભી કીસીકી કોઈ **સરકાર** નીકાલી.
લગ જાય કહીં આગ ન ગુલશનમેં **અસગરી,**
દીલસેં જો કોઇ આહે શરાર બાર નીકાલી.

ગઝલે–મુસા. કવ્વાલીએ–મુજતર.

અરે જાલીમ તું યોં તરસાકે હમકો માર ડાલેગા,
ન દીલકે વલવલે મેરે, કભી આખીર નીકાલેગા.
જલાતા આતિશે ગમમે હય, કયોં મુઝકો બતા ઝાલિમ,
જલાંકે દીલ જલાકર કયા ભલા ઉનકી દુઆ લેગા.
કહો અગ દોસ્તો બઢરે ખુદા આકર મિલે મુઝસે,
જો દુશ્મન એક જમાના હય તો આકર કયા બના લેગા.
હસીનો કિરરિયા રખસે. ગુનેહગારાને ઉમ્મત કો,
બરોજે હશર સર સિજદે સે રખ કર બખ્શવાલેગા.
તજલ્લી ઉસકે રુખકી મિસ્લે "મુસા" દેખકર મુજતર.
રહાં ઐ બે ખુદી મેં મુંહકો તું અપને છુપા લેગા.

ગઝલે—યુસફ—તર્જે-કવ્વાલી.

ઇશકમે હાંસીલ હમે કયા કયા ન રુસવાઇ હુઇ;
ખુદ તમાશા બન ગયે ખલકત તમાશાઇ હુઇ;
સાકીઓ તોબા શીકન કયા દેર હય સાગીર ચલો;
આબ્રસે ઉમડા હુવા કાલી ઘટા છાઇ હુઇ.
દુખતે રીઝકી અસમતો અફ્ફત કીયા રખ ખેર હો;
શેખકી પડતી હેં નજરે આજ લલચાઇ હુઇ.
રાઝ જોબનકા ભરી મહેફિલમે અફ્સા હો ગયા;
કેસી રુસવાઇકા બાઇસ તેરી અગડાઇ હુઇ.
સબ સુનાગ્મે દેતે હય એહલવાલે બઝમે ઇદકા;
ગેસુએ ઝોલી દાદ ચશમમે યાર શરમાઇ હુઇ.
હુસ્નમે બે મીસ્લ હો તુમ હુસ્ને યુસુફકી કસમ;
વરના 'સાઇલ'કી તબીઅત હોતી કહ્યું આઇ હુઇ.

ગઝલે—નાઅત—તર્જે-કવ્વાલી.

સબ **હીંદકા** ડંકા આલમમે બજવા દીયા **કમલીવાલેને**
માંગ અપની ઘટાને બીજલીસી ચમકા દીયા કમલીવાલેને
સબ હીંદકા ઉસકી આલમમેં ચમકાદીયા કમલીવાલેને
કાફીર કી ઝબાંસે **અલ્લાહ** પઢવા દીયા કમલીવાલેને
ઝુલ્ફોંકી લપીસે આલમકો મેહકા દીયા કમલીવાલેને
એક સાંપસા દીલપર આશીકકે લહરા દીયા કમલીવાલેને
કુફારકે છુટે છુટ ગયે બુત દુન્યાકે સબ ટુટ ગયે
જબ **લાઇલાહા ઇલલ્લાહ** કરમા દીયા કમલીવાલેને
વો કમલી અજબ લાકીમતથી ખાસનાઝસે હકને સરપે ધરી
સબ ઝરકે દુશાલેવાલોંકો શરમા દીયા કમલીવાલેને

ગઝલે-કવ્વાલી. "ઇશ્કે તમન્ના"

ન પુછો વસ્લ કયા શય હય, કે જીસપર દમ નીકલતા હય.
તુમ્હારે દમકો કયા કેહના, કે દમપરદમ નીકલતા હય.
ન પુછો મુઝકો તુમ યુહિ રહો **ગાફીલ** તો બહેતર હય,
ખુદા જાને કીસીકા ટસ, જાદાપર દમ નીકલતા હય.
નીકલકર ઘરસેં જબ વોહ કાતીલે આલમ નીકલતા હય,
સીસકતે હય હજારોં સેંકડોંકા દમ નીકલતા હય,
બસ બાઝ આયા ન દેખો મુઝકો ઇન તીરછી નીગાહોંસે,
તઅજુબ કયા હય હમપર સેંકડોંકા દમ નીકલતા હય.
સવાલે વસ્લ પર હંસકર, અદાસે ઉનકા યેહ કહેના,
પડી હય રાત સારી કયું અભીસે દમ નીકલતા હય.

ગઝલે—દાગ.

શગલગર ચાહતે હો દીલકે બેહલાનેકે લીએ.
દીલમે આ બેઠો કલેજા મેરા મલનેકે લીએ,
ઉનહેં ફુરસતભી મીલે ઘરસેં નીકલનેકે લીએ.
દોપહેર ચાહીએં પોશાક બદલનેકે લીએ.
બાગે આલમમેં હેં સબ ફુલને ફુલનેકે લીએ,
વરના કયા **દાગ** તેરી તરહેસેં જલનેકે લીએ.
ગમકી દીવાર ઘડી હય મેરે દીલકે અંદર,
મેરે **અરમાન** તડપતે હેં નીકલનેકે લીએ.
હાથ પાઈ ભી શબે વસલમેં ઝીદ હય ઉનકી,
ચારાગર જીંદા રહેગા તો કરેગા તદબીર.
ચાહીએ ઉમરે ખીઝર મેરે સંભલનેકે લીએ,
બઝમ આ ગયા યારમે તુમ છુપ ન બેઠો અય દાગ.
ચાંદ છુપનેકે લીયે હેં કે નીકલનેકે લીએ.

ગઝલ—બ્યાને ઈશ્ક—તર્જે—કવ્વાલી.

ન આએ ગએ જબતક **દીલરૂબા દીલદાર** પહેલુંમે,
કરાર આના દીલે મુઝતરકો હય દુશવાર પહેલુંમે.
તઆજ્જુબ કયા હય ગર પહેલુંમે ઉનકે ગૈર બેઠે હય,
ગલોકે કયાં કહીં હોતે નહિં હેં **ખાર** પહેલુંમે.
હુવા હય શામહીસે આજ મેરે કતલકા સામાં.
કે સોતે હંય વો રખકર ખંજરે ખુંખ્વાર પહેલુંમે
કોઈ આફત ન બરપાહો મુઝે હરદમ યેહી ડર હય,
હુવા હય જબસે દીલ શોકીન ખુદ મુખતાર પહેલુંમે.

ગઝલેઃ—જલીલ—તર્જ—કવ્વાલી

વઅદેપે વો વઅદેકી કસમ ખાએ જાતે હે.
તરકી ન દેને આએથે વો તડપાએ જાતે હે,
અસમતભી બડહતી જાતિ હય જોબનકે સાથ સાથ.
સુન સુનકે હુમ હુસ્નકી શરમાએ જાતે હે–
સાકી તેરે નીસાર મઝેમે કમી ન હો,
લેના ખબર કે હોશમેં હમ આએ જાતે હે.
દરપર પડે હુએ હે ગઝબકા અતાબ જાતે હેં
પરદેભી આજ બાંત્રકે લટકાએ જાતે હે–
તરકકી ન ઝુટે વઅદોંસે યું દેતે હય મુઝે
દેખા તુહારે સરકા કસમ ખાએ જાતે હેં
હે લાખ લાખ શુક્ર કે ઈત્ના તો હય ખ્યાલ
અબતક હમારે દીલકો વો તડપાએ જાતે હે
કયા જાને કયા **જલીલને** ચુપકેસે કેહ દીયા
આંખે ઝુકાએ દેતે હે શરમાએ જાતે હે–

ગઝલે—શયદા—"ખુદા ચાહે"

બુલબુલ હું મેં ઉસ ગુલકા, જીસ ગુલકે **ખુદા ચાહે,**
હુરાંને બહીસ્તીકો કયોં, મેરી બલા ચાહેં
કાબએ મેં રખા કયા હય મંદરમે રખા કયા હય,
લે લે કદમે મુરાશદ ગર હકસે મીલા ચાહે.
રખ યાદ તુ મુરશદકો રેહ પાસ તું **મુરશદ કે.**
બખશીશ જો અગર અયે દીલ તું રોઝે જઝા ચાહે,
મય પીતે હે મસ્તાને તેરે ઇશ્ક કે દીવાને.
અય મેરે જલ્સે શાને જીસ્કો દીયા ચાહે.

ગઝલે—મુસા —:૦:—

ઝુલ્મો સીતમ કરો. ગરતો કરમ જરી ન કરના.
તુમકો **કસમ ખુદાકી** હરગીજ કમી ન કરના.
કેહતે હેં વોહ યે મુજકો કર દેંગે કત્લ તુજકો.
શીર ઉસકો હુકમ હે યે **ફરીઆદ** ભી ન કરના.
ન કીશીસે પ્યાર કરના ન કીસીસે હશીંસે મીલના.
ઇસ દીલલગીસે બચના યે **આશક** ન કરના.
સરે બઝમ જાકે બગડે અયીઆરકી બગલમે.
એસા તો જુલ્મ ઝાલીમ, હમ પર કભી ન કરના.
મુશા કાઠી ઝીગર હે તેરે ઝુલ્મકી સતમકી.
જીલપર પે ચોટ શેહના, ઓર લબસે સીન કરના.

ગઝલે—આશીક —: ૦ :—

આશીક બના રહા હે જલવા દિખા દિખા કે.
દિલકો લુભા રહા હે જલવા દિખા દિખા કે.
યેહ **દિલલગી** હે ઉસકી મેં ખુબ જાનતાં હું.
મુજકો જલાં રહા હે જલવા દિખા દિખા કે.
છુપ છુપ કે દેખતા હે આંખે દો ચાર કરકે.
નકશા જમા રહા હે જલવા દિખા દિખા કે.
પેહછાન લો તુમ ઇસકો વોહ **દીલરૂબા** યેહી હે.
ખુદહી છુપા રહા હે જલવા દિખા દિખા કે.
યેહ ગમઝે યેહ અદાએં **આશીક** હી જાનતે હેં.
ખુદહી જતા રહા હે જલવા દિખા દિખા કે.

ગઝલે-મુસા—તર્જે કવ્વાલી.

પરદા ઉઠા કે ઉસને જલવે દીખા દીએ હેં.
બેહોશ કર દીએ હેં બેખુદ બના દીએ હેં.
રો રો કે તેરે દરદો રંજને અલમ મય ઝાલીમ.
આંખોને આંસુઓંકે-દરીયા બહા દીએ હેં.
રફતારે પીતના ઝાંને કર દી બપા કયામત.
સોતે જગા દીએ હેં જગતે સુલા દીએ હેં.
ગુલઝારે હુશનકા વો-જલવા દીખા કે અપને.
અય રશકે ગુલદીલોંકે-ગુંન્ચે ખીલા દીએ હેં.
ખાએશ ન ખુલ્દ કી હે હાજત ન હુરકી હેં.
હમને તુમારે દરપર, બીસ્તર જમા દીએ હેં.
સરે બજમ ઉસ સનમને આંખેં લડાકે હમસેં.
આંખોંમે દુશમનોંકી, ખંજર ચલા દીએ હેં.
મેહફીલ મય ઉસ સનમને. મુસાકે શેઅર પડકે.
યે હાજરીન મજલીસ. સબ બુત બના દીએ હેં.

ગઝલે ગજલ સ્થાન—

——:o:——

તુને પ્રીતકા વાયદા કરકે પ્રીયા, પ્રીત લગાના છોડ દીયા
વોહ મહેરકી અંખીઆ ફેરલીની, હરદમકા આના છોડ દીયા,
જરા દર્શ દીખાકે બેલો સજન, તેરે ઓસાપેં વારૂ. તન મન ધન.
તેરે ઇશ્કમેં ખોયા સારા જોબન. મૈંને અપના બેગાના છોડ દીયા,
ઇશ ચાહમેં પહેલે નેહ લગા, ઓર મનકો મોરે ફેર લીયા,
અયસે બસે કીશ દેશમેં જા, ઇશ દેશકો આના છોડ દીયા.
જા એરી સખી અજમેર કો, ચલ જહાં અપને પીયાકા બાસાં હય.
પીયા બિન કછુ ભાવત નહી, મૈંને દીલકા લગાના છોડ દીયાં.

નાટકે—અબળાઓનાં બંધન—ગઝલે-કવ્વાલી.

બાગ બાંકા હૈ ન ખટકા, નહૈ સૈયાદકા ભય,
દોસ્તો દીલસે કહો; **હિંદુ મુસલમાનકી જય,**
આંખ ખોલે **હિન્દ**, અબ **ગફલતકે પરદે** દુર કર,
આજ તક શોયા, મગર અબ **ખ્વાબ** દિલસેં દૂર કર.
રાસ્તા હે એક, પર **ગલી**ઓ મેં ચક્કર હે બડા,
હૈ ખુદા ઔર રામ એક, દો દો દે રખને દૂર કર.
કૌન **હિન્દુ ઔર મુસલમાન, પારસી** સબ ભાઇ હેં,
એકમાકે હેં સપુત, આપસકે ઝગડે દૂર કર,
બાદ મરને કે નજા, હરગીઝ **બિદેશીકબ્ર** મેં,
ગર **બિદેસી હો કફન,** ઉસકે ભી ટૂકડે દૂર કર.

ગઝલે—મનસુર—તર્જે-કવ્વાલી.

મુદ્દતસે આરઝુ હે કોઈ **દીલરૂબા** મીલે,
એક તુમ મીલે તો તુમભી ગરઝ આશના મીલે.
વલ્લાહ આપકાભી કયા રીફલા મીઝાજ હે,
મુજસે મીચે તો મેરે રકીબોંસે જા મીલે.
યે કયા કહાથા મેંને માફ કીજીએ,
જયસા કસુર હો મુંજે વયસી **સુઝા** મીલે.
ઇશ ઇશ્કકે ફીત્ના ગરકે કરીશ્મે તો દેખીયે,
જાગે કીસીકી જાન તો તમકો મઝા મીલે,
મનઝર હમ ઉસસે મીલતે હેં જો બેગરજા મીલે.
જો હો ગરઝકા યાર ભલા ઉસસે કયા મીલે.

ગઝલે-મુસા—તર્જે-કવ્વાલી.

દર્દે ફીરાકે જાના. દીલકો સતા રહા હૈ.
સીનેસે દમ નીકલ કર. આંખોમેં આ રહા હૈ.
જલવા દીખા દીખા કર. રૂખકો છુપા રહા હૈ.
દેખો હંસા હંસા કર ઝાલીમ રૂલા રહા હૈ.
કફસે બાહર આઈ, મસ્તોં કો અપને સાકી.
સાગીર પીલા પીલા કર. બેખુદ બના રહા હૈ.
બર્કે નીગાહે ઉનકી. અશ્કે રવાં હમારા.
વો તો લગા રહી હૈ. ઔર યે બુઝા રહા હૈ.
રફતાર મય ફીતના ફીતને મગ સોરો મહેશર.
જગાતે સુલા રહા હય, સોતે જગા રહા હૈ.
અબરૂકા એક ઇશારા મુઝકો દીખાકે મુશા.
આખોંમે દુશ્મનોકી, છુરીયાં ચલા રહા હૈ

નાટકે રાજા. ગોપીચંદ.-કલામે આરામ. રાગ. જીલા.

કહેદેમુસાફર, કહાંસે તુ આયા, જાવેગા કહાં તુને રસ્તા ભુલાયા.
નાહિ ખબર તો હે અપને વતનકી, મારગ સાચ કહીં નાહીં પાયા
સાહીનતેરા નકોઈ હુએ રાહી, બોજા પ્હેભારી હુએ સરપે ઉઠાયા.
સાગર ભવકો તો બીચ બહત હુએ. કૈસે ઉતરીયે પ્હે દરીયા પરાયા,
નાવ પ્હે ઉછલત મૌજોંપે બાકી, સએકડોને સિન્ધુ મેં જાન ગુમાયા,
તન મનકી કછુ આશ ન રખીયો, હીમ્મત હારે તો જહાજ ડુબાયા
દુઃખકે ખડક ઔર પહાડો ફીકરકે ને રસ્તા કદમ દર કદમ અટકાયા
નેકીકા હોડા લીયા જીસને હાતો, આખર અપને મુકામકો પાય,
"આરામ" ચએનસે અમરત પીયા, મનકી મુરાદકા રતન મીલાયા.

ગઝલે—ગૌહર-તર્જે-કવ્વાલી.

એહમદે પાકકી જબ દીલમેં મહોબ્બત આઈ,
જીતેજી બાદે ફના રાહતે **જન્નત** આઈ.
હુરેં હેરતમેં હુઈ આપ હુવે જબ પયદા;
ઝુકે ગએ તારે—કમરકોભી મહોબ્બત આઈ.
ઝુલ્મતે કુફ્ર મીટા નૈયરે આ અઝમ ચમકા,
બુત ગીરે ઉંધે-શયતાનોંપે **આફત** આઈ;
ખાસીયોંકાહે ગવાહ પુસ્તો પનાહીકે લીયે.
પુસ્તપર આપકે **જો** મોહરે નુબવત આઈ,
કયું ન હો જાએં શીદા હુરે મલક જીન્નો બશર;
ઉનકો ખુદ ખાલીકે અકબરકી તબીઅત આઈ.
ઉમંગ યા સીના મુઝમ્મીલ વ મુદસ્સર તાહા,
ઉનને ફરમાયા હે કુરઆમે વો સદાકત આઈ;
હક્તઆલાશવરકી તો શાહીમે મુઝે હે બેહતર.
તેરે કુચેકી ગદાઈપે તબીઅત આઈ,
મલેકુલ મોત યે તકલીફ હમે આખીરકો;
કબ ગવારા હે જો ઉમ્મતકે યે દીક્કત આઈ.
યા રસુલે અરબી લીજીયે ગોહરકો બુલા;
શએ ફુરકતસે અજબ મુઝપે કયામત આઈ,

ગઝલે—જલીલ—તર્જે-કવ્વાલી.

દેખાજો હુસ્ને યાર તબીયત મંચલ ગઇ,
આંખોકા થા કુસુર છુરી દીલપે ચલ ગઇ.
તુમ જબ મીલે નથી તો જુદાઇકા થા મલાલ,

અબ્બે મલાલ હય કે **તમન્ના,** નિકલ ગઇ.
સાકી તેરી **શરાબ** જો શીશેમે થી ભરી
સાગીરમે આકે ઔરભી સાંચે મે ઢલ ગઈ.
પીનેસે કર ચુકાથા મેં તોબી મગર **જલીલ.**
બાદલકા રંગ દેખકે-તબીયત બદલ ગઇ.

ગઝલે—હબીબ—તર્જે-કવ્વાલી.

દામને શમશીર **કાતિલસે** હવા આને લગી
જખમે **દીલકો** લઝ્ઝતે આમેહવા આને લગી
ઝમનસીનીકી ખુબ થી વો **ભોલાપનહી** ખુબ **થા**
જબ જવાં હોને લગે તરઝે **જફા** આને લગી
કબ્રે મજનું પર પઢી બનકર જો મેંને **ફાતેહા**
હાએ લયલા હાય લયલાકી સદા આને લગી
હાઅેરે હકબાલ યે નકામી એ વસ્લે **હબીબ**
સુરતે ઉમ્મીદ બનકર, ભી કઝા આને લગી

નાટકે—લયલી મજનુ, રાગ—લાવની.

મીલી આજ અકેલી તુ . **લયલી**
પ્રેમ આગહએ તનમે યેહ ફ્રૈલી—અકેલી૦
અફ્ખાતુ પ્રીતકી, મોપર બરસા,
મોને સમજ તોરેકી દીલબરસા—અકેલી૦
દરશન દીલબરીકા અબદરસા,
નહીં તો ડાર ફીર ગલે સહેલી—અકેલી૦

મીસ. અચ્છનબાઈ-રાગ, બરવા, ઠુમરી, તાલ, ત્રીતાલ.

મેરે એડીકા રંગ જર જાય, હારે સુરજ મુખ ન જઈયોરે-મે૦
સાસ મોરી ,બાંજે નનંદી ડર ખાવે અને નાહી જહોરે-મે૦

મીસ અમીરજાન-રાગ, રાગ, સહરા, કવ્વાલી.

માલન બનાકે લાઇ, કયા લાજવાબ સહરા,
મોતી દમક રહે હે, કલિયે મહક રહી હે.
દૈલત લુંટા રહા હય, કયા બેહીશાબ સહરા,
નૌશા બનાં સલામત, સહેરા ખુદાકી રહમત.
લડીયાંહે તારબારીસ યા એ હે શરાબ શહરા.

ખત્મ તમામ

❀ વાંચવા લાયક નૉવેલો ❀

માત્ર જુજ વખત માટે ☞

☞ થોડે નફે આંકડાનો વેપાર

—(✱ ખાસ ઘટાડેલા ભાવો. ✱)

મિ. ભેદી (ગીરફીન)	૧-૦-૦
બંગાળી ભુત	૦-૮-૦
ખુની કોણ	૦-૪-૦
રાજા ભરથરી (સચીત્ર)	૦-૪-૦
ગાઝી મુસ્તફા કમાલપાશા	૦ ૨-૬
કરાંચીના મુકદમા	૧-૦-૦
મૌલાના મહમદઅલી	૦-૪-૦
મારો જેલનો અનુભવ	૦-૮-૦
સુરખરાજ	૦-૮-૦
આર્યયુગનુ બંગાલા	૧-૦-૦
હાય! આસામ!	૧-૦-૦

એ શીવાય બીજા અનેક જાતની વાતો, નાવેલ, નાટક નવલકથા, અને હુન્નર ગાયન ગઝલ વિગેરે પુસ્તકોને માટે અમારે જરૂર પત્ર

બહાર ગામના ઓર્ડરપર પુરતી કાળજી રાખવામાં આવે છે

લખો—ગુજરાતી સાહિત્ય મંદિર

નવાપુરા—સુરત.